

Estratègia Barcelona per l'Alzheimer i altres demències 2025-2030

**Barcelona, pionera i
compromesa amb la
sensibilització, la prevenció,
l'orientació, l'acompanyament i la
recerca**

Estratègia
Setembre 2025

**Ajuntament
de Barcelona**

Tot s'enfonsa en la boira de l'oblit.

Però quan la boira escampa,

l'oblit és ple de memòria.

Mario Benedetti,

del poema "Ah las primicias", publicat a la revista *A Cigarra* l'any 2000

Índex

Presentació	4
1. Introducció	5
1.1. Abordatge de l'Alzheimer: un repte de ciutat compartit.....	5
1.2. La Taula Barcelona per l'Alzheimer, eix vertebrador de l'Estratègia.....	6
1.3. Teixim aliances: una Estratègia compartida	9
1.4. Estratègies municipals i de ciutat relacionades.....	11
1.5. Estructura	12
2. Dades de referència	12
3. Estat de la qüestió, avenços i reptes en l'àmbit de l'Alzheimer	16
3.1. Tendències de l'entorn.....	16
3.2. Avenços i potencialitats.....	20
3.3. Reptes i àrees de millora	21
4. Objectius, línies estratègiques i pla d'acció horitzó 2030	25
4.1. Línies estratègiques i àmbits de treball	27
4.2. Resum del Pla d'acció	54
4.3. Productes destacats adreçats a persones amb demències, persones cuidadores i ciutadania.....	55
5. La governança de l'Estratègia	57
5.1. Dinàmica de treball col·laboratiu	57
5.2. Seguiment i avaluació.....	58

Presentació

Actualment, l'Alzheimer i altres tipologies de demència són una realitat que afecta moltes persones i famílies a la nostra ciutat i, malauradament, encara no hi ha una cura. Abordar aquesta situació cada cop més habitual és un dels reptes més importants que tenim com a societat.

Barcelona és referent en el suport a les persones amb Alzheimer, les seves famílies i les persones cuidadores. Som la segona ciutat d'Europa en producció científica sobre l'Alzheimer i hem creat el nou HUB Alzheimer Barcelona, per promoure encara més la col·laboració entre els grups de recerca capdavaners dels quals disposa la ciutat.

Però cal fer més. Davant l'envelliment progressiu de la població, l'Alzheimer es fa més present. Per això, és imprescindible tractar-lo com una prioritat de salut pública, i avançar cap a polítiques de salut cerebral que promoguin la prevenció, la detecció precoç i l'acompanyament al llarg de tot el procés de la malaltia. I ho hem de fer amb una visió comunitària, multidisciplinària, i sempre posant al centre les persones.

Per donar una resposta integral i coordinada, hem desenvolupat l'**estratègia "Barcelona per l'Alzheimer i altres demències 2025-2030"**, una iniciativa que s'articula al voltant de cinc línies d'actuació que guiaran les accions per garantir el benestar de les persones afectades per l'Alzheimer i les seves famílies.

Una primera línia d'actuació és **sensibilitzar** la societat, trencant estigmes i fomentant una mirada més empàtica i informada sobre la malaltia. Una altra prioritat és la **prevenció**, per retardar o reduir el risc de les demències. Treballarem també per **orientar**, millorar la detecció precoç i garantir informació i suport des del diagnòstic. **Acompanyar** és una altra actuació central que ens interpel·la per fer de Barcelona una ciutat més inclusiva, amb serveis i espais accessibles i adaptats. Finalment, **impulsarem la recerca** mèdica i social com a eina bàsica de lluita contra la malaltia.

Aquesta estratègia és un treball col·lectiu que neix de l'impuls per part de l'Ajuntament de Barcelona i la Taula Barcelona per l'Alzheimer, amb la implicació i la col·laboració d'entitats, professionals i institucions públiques i privades.

Barcelona és ciutat de ciència i ens hem proposat ser capdavaners en la recerca per trobar una cura per a la malaltia. I ho farem com sempre enfrontem els reptes de ciutat: sumant esforços. No només per garantir un futur millor a les persones afectades per demències i les seves famílies, també per continuar construint una Barcelona més humana i més solidària. Una Barcelona de tothom.

Jaume Collboni Cuadrado

L'Alcalde de Barcelona

1. Introducció

1.1. Abordatge de l'alzheimer: un repte de ciutat compartit

La malaltia d'Alzheimer i les altres demències representen un dels reptes més significatius de la nostra societat actual, no només per les conseqüències que tenen sobre les persones que el pateixen sinó també per l'impacte profund en les seves famílies, persones cuidadores i la societat en general.

A mesura que la població envelleix, el nombre de persones afectades augmenta exponencialment, fet que planteja necessitats complexes en àrees com la salut, l'atenció social, la recerca i l'urbanisme. Conscient d'aquest repte, l'Ajuntament de Barcelona impulsa l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer i altres demències 2025-2030", una resposta estructurada i col·laborativa per abordar aquesta realitat des d'una perspectiva integral. Aquesta iniciativa es presenta com una oportunitat per convertir Barcelona en un referent internacional en la lluita contra la malaltia d'Alzheimer i altres demències, i per fomentar una ciutat més inclusiva, preparada i solidària amb les persones afectades i les seves famílies.

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer i altres demències 2025-2030" té, com a finalitat principal, millorar la qualitat de vida de les persones amb alzheimer i altres demències, així com la de les seves famílies i entorns cuidadors, mitjançant la consolidació d'un marc de treball col·laboratiu intersectorial i el desplegament coordinat de recursos i serveis que afavoreixin una ciutat més accessible, informada i capacitada per donar-hi resposta.

Cal destacar que les demències tenen un impacte significatiu en les famílies, especialment en les dones, que encara assumeixen majoritàriament el treball de cures no remunerat. Aquesta sobrecàrrega afecta negativament la salut física i mental, així com el benestar i el projecte vital de les persones cuidadores. A més de l'atenció que assumeixen les famílies, cal tenir en compte la contractació freqüent de treballadores en l'àmbit domèstic per a les tasques de cura, majoritàriament dones i d'origen estranger, sovint en condicions laborals precàries i amb escassa protecció. Projectes com l'espai Barcelona Cuida i la Targeta Cuidadora afavoreixen el reconeixement, el suport i l'acompanyament a les persones cuidadores i els faciliten l'accés a recursos, informació i serveis que contribueixen a reduir la seva sobrecàrrega i a millorar el seu benestar emocional i social.

Treballar en l'àmbit de la malaltia d'Alzheimer no només és una necessitat sanitària i social sinó també una responsabilitat col·lectiva per construir una societat més humana i inclusiva. Barcelona, com a ciutat global i innovadora, té l'oportunitat de liderar aquest repte i demostrar que, amb compromís i col·laboració, es poden generar canvis significatius.

L'estratègia posa el focus en la ciutadania com a peça clau del canvi, sigui mitjançant la sensibilització, la participació activa o l'accés als recursos necessaris. En definitiva, és un pas ferm cap a una Barcelona més conscient i preparada per afrontar els desafiaments de la malaltia d'Alzheimer.

NOTA METODOLÒGICA:

En aquesta estratègia es fa referència a la malaltia d'Alzheimer, o alzheimer, i a altres demències, i en alguns casos únicament es parla d'alzheimer. Cal tenir en compte, que, tot i que l'alzheimer és una malaltia concreta, sovint s'utilitza aquest terme en un sentit ampli per referir-se a un conjunt més extens de trastorns cognitius. Així, el concepte que s'utilitza en el marc d'aquesta estratègia correspon a una condició de salut que inclou altres trastorns cognitius i demències com la demència de tipus Alzheimer, la demència de cossos de Lewy, la demència frontotemporal i la demència vascular, entre d'altres.

1.2. La Taula Barcelona per l'Alzheimer, eix vertebrador de l'estratègia

La complexitat que comporta l'abordatge de la malaltia d'Alzheimer i altres demències va ser el punt de partida per a la creació de la Taula Barcelona per l'Alzheimer, un espai de treball col·lectiu que ha impulsat i coproduït l'estratègia que ara es presenta.

La [Taula Barcelona per l'Alzheimer](#) és l'òrgan des d'on es vehicula la creació d'aquesta estratègia. Aquest espai de treball col·laboratiu va iniciar-se arran de l'Acord adoptat per la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports, del Consell Municipal, en sessió de 21 de desembre de 2015, on es va declarar Barcelona **"ciutat solidària amb l'alzheimer"**. En aquest acord es van establir diversos compromisos vinculats a donar suport i reforçar, com a Ajuntament, el treball que es duu a terme amb les persones amb malaltia d'Alzheimer i les seves famílies des de les diverses entitats, entre d'altres. També va ser en aquest acord on s'explicitava l'elaboració d'una estratègia compartida per tal d'abordar les necessitats socials i de salut que comporta aquesta malaltia i aportar-hi els recursos necessaris des de l'àmbit municipal segons les prioritzacions anuals.

La Taula es va crear el 2018, la coordina la Direcció de Serveis de Salut i Cures de l'Ajuntament de Barcelona i la constitueixen diverses entitats vinculades a l'alzheimer tant pel que fa al suport a l'atenció i l'acompanyament a persones i familiars com a la recerca. Els objectius de la Taula se centren a oferir una atenció integral a les persones afectades, ajudar les famílies en relació amb l'impacte psicològic que representa la malaltia, assessorar i informar, sensibilitzar, i impulsar la recerca científica per fer possible un futur sense alzheimer.

L'any 2019 es va impulsar la **"Iniciativa Barcelona per l'Alzheimer"**, que ha servit de full de ruta per a la Taula. La Iniciativa 2019 va ser fruit del treball amb les entitats i d'entrevistes amb diverses àrees municipals. S'hi exposaven les tendències de l'entorn i els reptes que calia tenir en compte en relació amb l'alzheimer i altres demències. La Iniciativa exposava diversos objectius vinculats a sensibilitzar la ciutadania; avançar en el reforç dels serveis municipals; contribuir a millorar la informació, la prevenció i l'orientació, atenció i cura de les persones amb alzheimer i el seu entorn; donar suport a les entitats, i promoure el treball en xarxa. Per fer-ho, proposava cinc línies estratègiques:

- Impulsar la sensibilització social sobre la malaltia d'Alzheimer i actuacions per a la prevenció.
- Desplegar una estratègia per a Barcelona de suport a la detecció, la informació, l'orientació, la derivació i l'acompanyament.
- Fer de Barcelona un referent de ciutat amigable en l'atenció a les persones amb alzheimer, les seves famílies i persones cuidadores.
- Ajudar a desenvolupar la recerca sobre la malaltia d'Alzheimer i impulsar, en particular, la recerca social.
- Afavorir la governança col·laborativa i la visibilització del paper de les entitats.

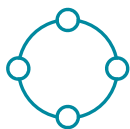
En els darrers anys, seguint el full de ruta establert per la **"Iniciativa Barcelona per l'Alzheimer"**, la Taula ha impulsat diverses actuacions que es detallen a continuació:

La coproducció com a model de treball: la consolidació de la Taula com a espai de treball i diàleg entre les entitats especialitzades de la ciutat i les institucions.

La posada en marxa de l'**InfoCanal**, una eina virtual en la qual es poden trobar, en format xat, píndoles d'informació pràctica sobre l'alzheimer.

La realització del **Mapatge de recursos** ha permès disposar d'una base de dades actualitzada de recursos i activitats que es fan al territori en matèria d'alzheimer.

El desenvolupament del **pilot d'observació de l'espai públic** al Districte de les Corts per aportar unes pautes metodològiques per analitzar l'accessibilitat de l'espai públic per a les persones amb alzheimer i el seu entorn.

Actualment, la Taula Barcelona per l'Alzheimer està formada per les organitzacions següents:

És important fer valer la tasca duta a terme per les entitats integrants de la Taula en relació amb el coneixement de la malaltia d'Alzheimer i altres demències i amb l'atenció i el suport a persones diagnosticades i les seves famílies. En aquest apartat s'exposen els diversos serveis que tenen disponibles aquestes organitzacions:

Associació de Familiars d'Alzheimer de Barcelona

Serveis de prevenció i programes: Campanya de prevenció de la salut cerebral "Cuida el teu cervell".

Formació per a familiars de persones amb malaltia d'Alzheimer o demència i per a professionals.

Serveis per a persones diagnosticades: tallers d'estimulació cognitiva individual i grupal, centres de dia terapèutics, serveis d'ajuda domiciliària, servei de pretuteles i tuteles, estimulació cognitiva a casa i d'altres activitats.

Serveis per a famílies cuidadores: acollida i informació, i assessorament social, psicològic, legal i d'adequació del domicili.

Web: <https://www.afab-bcn.org/>

Fundació ACE Alzheimer Center Barcelona

Unitat de Diagnòstic: per diagnosticar i proporcionar un tractament adient

Tractament: Unitat d'Atenció Diürna formada pel Centre de Dia, l'Hospital de Dia i els tallers de memòria. I AMBAR, una nova unitat per al tractament de les persones amb malaltia d'Alzheimer lleu i moderada.

Recerca aplicada, genòmica, clínica, mèdica i social. Entitat impulsora del HUB Alzheimer Barcelona.

Formació i sensibilització: conferències, jornades, programes d'estimulació cognitiva a través de l'art, programa escolar i protecció jurídic social.

Web: <https://www.fundacioace.com/ca>

Fundació Uszheimer

Unitat socioeducativa: programa d'estimulació global, diagnòstic, atenció sanitària d'infermeria, i fisioteràpia neurològica.

Estimulació a través de les arts: activitats d'estimulació cognitiva amb metodologies artístiques.

Unitat de memòria: adreçada a persones que tenen lleus alteracions de les funcions cognitives.

Servei d'estimulació cognitiva individual: atenció psicoeducativa individualitzada dins el domicili o en un dels centres de l'entitat.

Suport a les famílies i assessorament personalitzat per garantir un bon acompanyament.

Unitat de diagnòstic per a valoració d'aspectes cognitius, físics i socials per part d'un equip multidisciplinari.

Web: <https://fundaciουςzheimer.org/>

Fundació Pasqual Maragall

Recerca: Barcelonaβeta Brain Research Center per a la recerca biomèdica i la prevenció, i la recerca en l'àmbit social.

Entitat impulsora del HUB Alzheimer Barcelona.

Acció social: suport i acompanyament a famílies i persones cuidadores, grups terapèutics per a persones cuidadores, i programes de formació i intervenció psicoeducativa (programa psicoeducatiu en línia "Aprèn a cuidar i cuidar-te"). Suport i acompanyament a les persones amb diagnòstic d'alzheimer: Plenament Actius. Sensibilització i capacitació per a professionals.

Impacte social: Observatori de l'Alzheimer i les Demències, Brain Film Fest, acció institucional, i premis Diana Garrigosa.

Web: <https://fpmaragall.org/ca/>

Persona i família: suport integral a persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències, i als seus familiars. Per a les persones afectades: avaluació i orientació inicial; suport psicològic i tallers emocionals; programes d'estimulació cognitiva i seguiment neuropsicològic. Per a les famílies: orientació social i jurídica; suport emocional individual i en grup; tallers, trobades i espais d'intercanvi; xarxa cuidadora per a qui assumeix les cures.

Ajudar i protegir: intervenció en casos de vulnerabilitat i maltractament. Projecte MOTOR, que ofereix assistència jurídica per protegir els drets de les persones amb demència.

Formació i Consultori, capacitació per a professionals i famílies: formació especialitzada per a professionals del sector i tallers pràctics per a familiars cuidadors.

Innovació social: projectes amb noves metodologies i tecnologies per millorar la qualitat de vida i afrontar reptes de futur.

Web: <https://alzheimercatalunya.org/>

1.3. Teixim aliances: una estratègia compartida

L'any 2024, en el marc de la Taula Barcelona per l'Alzheimer, es va dur a terme una revisió profunda de les tendències, els avenços i els reptes en relació amb la malaltia d'Alzheimer i altres demències a la ciutat. Aquesta anàlisi va aportar nova informació rellevant en diversos àmbits —com l'urbanisme i l'espai públic, l'atenció social i sanitària, els recursos informatius i la recerca— i va posar de manifest la necessitat d'impulsar una acció més integral i planificada.

Els resultats d'aquesta revisió van evidenciar la importància de donar una resposta organitzada i coordinada davant d'un repte de ciutat que afecta de manera transversal diversos àmbits de la vida quotidiana. Així, es va identificar la necessitat de generar una estratègia que permeti avançar cap a un abordatge global, amb la implicació activa de múltiples àrees municipals i les entitats especialitzades.

D'aquest propòsit, neix l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer i altres demències 2025-2030". Aquesta proposta té com a objectiu principal consolidar un marc de treball col·laboratiu que permeti millorar les condicions de vida de les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències, així com de les seves famílies i entorns cuidadors, mitjançant una planificació clara i compartida.

L'estratègia parteix d'un procés d'identificació de necessitats i de definició d'objectius específics, i respon a la voluntat de posar el focus en l'acció, la coproducció i el desplegament de projectes transformadors. Ha estat elaborada a partir de la informació recollida a través d'entrevistes amb membres de la Taula, professionals de diverses àrees de l'Ajuntament de Barcelona i representants d'altres àmbits rellevants.

La implicació transversal de diverses àrees municipals i institucions clau ha estat fonamental per donar forma a l'estratègia, que es concep com una eina de ciutat per fer front als reptes presents i futurs en matèria de malaltia d'Alzheimer i altres demències.

A continuació, es presenta la relació d'àrees i institucions participants en l'elaboració d'aquesta estratègia:

Ajuntament de Barcelona

- 1 Departament de Ciència i Innovació. Àrea d'Economia, Hisenda, Promoció Econòmica i Turisme.
- 2 Direcció de Serveis d'Atenció a l'Envel·liment. Institut Municipal de Serveis Socials. Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat.
- 3 Departament d'Equipaments de Proximitat i de Política Comunitària. Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat.
- 4 Direcció de Serveis de Planificació Estratègica. Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat.
- 5 Departament de Participació. Direcció de Serveis de Comunicació i Participació. Gerència d'Àrea d'Urbanisme i Habitatge.
- 6 Departament de Promoció de Persones Grans. Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat.
- 7 Departament de Serveis de Vida Independent. Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat.
- 8 Departament de Cultura als Barris i Centres Cívics. Institut de Cultura de Barcelona.
- 9 Direcció de Patrimoni Cultural. Institut de Cultura de Barcelona.
- 10 Direcció de Serveis a les Persones i al Territori. Districte de Nou Barris.

Altres àmbits clau

- 11 Direcció d'Innovació i Comunicació. Consorci de Biblioteques de Barcelona.
 - 12 Departament de Promoció de la Salut. Agència de Salut Pública de Barcelona.
 - 13 Direcció d'Atenció Integrada Social i Sanitària. Consorci Sanitari de Barcelona.
-

1.4. Estratègies municipals i de ciutat relacionades

Pel que fa al context, també és rellevant destacar que Barcelona disposa **d'estratègies recents i vigents** que complementen aquesta estratègia i que es poden aprofitar àmpliament per impulsar sinergies.

A continuació, es presenta una llista (no exhaustiva) de les principals estratègies vigents de la ciutat.

Estratègia d'inclusió i de reducció de les desigualtats socials de Barcelona 2017-2027	Mesura de govern "Estratègia sobre canvi demogràfic i envelliment: una ciutat per a tots els cicles de vida 2018-2030"	Estratègia sobre canvi demogràfic i envelliment 2018-2030
Mesura de govern per l'elaboració del Pla d'accessibilitat universal de Barcelona 2018-2026	Mesura de govern "Barcelona cap al dret a la cura 2025-2030"	Estratègia municipal contra la soledat 2020-2030
Pla de salut mental de Barcelona 2023-2030	Pla estratègic de ciència i innovació 2024-2027	Mesura de govern sobre salut comunitària i atenció primària de salut 2024-2030

A més a més, l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" també s'alinea amb el Pla d'acció mundial sobre la resposta de salut pública a la demència 2017-2025¹ desenvolupat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i que planteja als estats membres set línies d'actuació:

1. La demència com a prioritat de salut pública.
2. Sensibilització i adaptació a la demència.
3. Reducció del risc de demència.
4. Diagnòstic, tractament, atenció i suport en matèria de demència.
5. Suport a les persones cuidadores de les persones amb demència.
6. Sistemes d'informació sobre la demència.
7. Investigació i innovació sobre la demència.

¹ Podeu disposar de l'[enllaç](#) per conèixer en detall el pla en anglès. Així mateix, en aquest altre [enllaç](#) s'hi inclou una proposta preliminar en castellà.

1.5. Estructura de l'estratègia

La present estratègia és el resultat d'un procés intens de treball conjunt entre àmbits sectorials diferents de l'Ajuntament i institucions consorciades, així com entitats que formen part de la Taula Barcelona per l'Alzheimer. Aquesta col·laboració ha permès identificar els reptes principals, definir objectius clau i dissenyar línies d'actuació concretes per donar resposta a les necessitats de la ciutadania.

L'estratègia s'articula al voltant dels blocs següents:*

1. **Contextualització i estat de la qüestió:** part introductòria d'explicació de la metodologia, dades de referència, tendències de l'entorn, avenços i àrees de millora.
2. **Definició de les línies estratègiques, àmbits de treball i projectes:** l'estratègia s'articula a partir de la definició de línies estratègiques i àmbits de treball clau que orienten les prioritats de cara a l'horitzó del 2030. Sobre aquesta base estratègica, es presenten els projectes que es volen impulsar amb una descripció detallada de la seva finalitat i la identificació dels agents i col·laboradors principals implicats en la implantació.
3. **Dinàmica de governança col·laborativa:** presentació de l'estructura de coordinació i seguiment que garanteix la implantació efectiva del pla, amb espais de participació activa per a tots els agents implicats.

Cal assenyalar que aquesta estratègia prioritza les actuacions dins dels àmbits de competència municipal per abordar els reptes que suposa aquesta malaltia, sense entrar d'una manera directa en les actuacions d'àmbit sanitari, tot i incloure actuacions de col·laboració entre els serveis sanitaris, les entitats i els serveis de competència municipal.

2. Dades de referència

Aquest apartat serveix de context perquè mostra dades de diversos nivells territorials i exposa les tendències actuals, els avenços i les àrees de millora de la ciutat de Barcelona en l'abordatge de la malaltia d'Alzheimer i altres demències.

2.1. Dades a escala internacional

És important destacar que [segons l'OMS](#) el nombre de persones que pateixen demència es triplicarà en els trenta anys vinents. Així, es calcula que **a tot el món** el nombre de persones amb demència es triplicarà i **passarà de 50 milions a 152,8 milions el 2050**. Aquestes dades s'extreuen d'estudis duts a terme per l'Observatori Mundial de la Demència, una plataforma que ha posat en marxa l'OMS per tal de disposar de dades sobre aquestes malalties i començar a desenvolupar i implantar plans davant d'una projecció que expressa aquest augment tan considerable.

L'OMS també indica que la prevalença de la demència entre persones de 60 anys o més se situa entre el 5% i el 8%. Tenint en compte aquesta dada i també la previsió de l'augment de la longevitat de la població, que queda patent en estudis prospectius, es posa de manifest la necessitat de treballar en aquest àmbit.

Si posem el focus a escala europea, d'acord amb les estimacions de l'[Anuari 2019 d'Alzheimer Europe](#), 7,8 milions de persones a la Unió Europea pateixen demència, un nombre que gairebé es duplicarà el 2050. La prevalença per edat i sexe varia del 0,2% en homes d'entre 60 i 64 anys al 44,8% en dones de 90 anys o més i, per país, entre l'1,09% d'Irlanda i el 2,12% d'Itàlia (a Espanya se situa en l'1,83%).

2.2. Dades a escala estatal i catalana

Segons l'informe "[Propuestas para una nueva priorización del Alzheimer en España](#)", editat el 2024 per l'Observatori de l'Alzheimer i les Demències de la Fundació Pasqual Maragall, s'estima que **a Espanya les persones afectades per la malaltia d'Alzheimer i altres demències oscil·len entre 830.000 i 950.000**. Així mateix, es destaca que al voltant del 30% o 40% d'aquests casos podrien estar sense diagnosticar.

Gràcies a estudis com el "[Censo de las personas con Alzheimer y otras demencias en España. Resultados y conclusiones](#)", presentat per CEAFA el 2022, i a la informació present al [Pla integral de l'alzheimer i altres demències del Ministeri de Sanitat](#) (2019-2023), podem saber també que com més edat més prevalença de la malaltia.

En aquest sentit, **a Espanya**, la [Guia pràctica clínica sobre l'atenció integral a les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències](#) exposa que els estudis de prevalença oscil·len entre **el 5% i el 14,9% per a persones de més de 65 anys, i entre el 9% i el 17,2% per a més de 70 anys**.

A escala estatal, tots els estudis epidemiològics i sobre prevalença assenyalen que les demències afecten un percentatge molt rellevant de la població. Aquesta és una de les principals causes de discapacitat i dependència, ja que ve acompanyada de la disminució de capacitats per portar una vida autònoma. Per tant, tal com s'exposa en el Cens de CEAFA, es tracta d'una realitat amb impactes importants en la qualitat de vida de les persones amb demència i les seves famílies, així com per la sostenibilitat dels sistemes de protecció social.

En termes de prevalença de demències a Catalunya, segons [dades de CatSalut](#), aproximadament **a 1 de cada 10 persones de més de 65 anys li han diagnosticat algun tipus de demència**, i aquesta dada augmentaria a **1 de cada 3 persones de més de 85 anys**.

Persones diagnosticades d'alzheimer a Catalunya

1 de cada 10 persones de més de 65 anys

1 de cada 3 persones de més de 85 anys

Tot i aquestes dades, mancaria tenir en compte el nombre de persones amb demència que encara no han rebut el diagnòstic, que acostuma a ser un percentatge important. Cal destacar, també, l'alta preocupació general de la població vers la malaltia d'Alzheimer i el grau de desconeixement sobre temes de salut que exposa el darrer informe "[Actitudes y percepciones de la población española sobre el Alzheimer](#)", de l'Observatori de l'Alzheimer i les Demències impulsat per la Fundació Pasqual Maragall. D'aquest es desprèn que la malaltia d'Alzheimer és considerada el principal problema de salut de la població envellida, i també apareix una elevada preocupació i temor a desenvolupar-la. Així mateix, s'hi exposa que 2 de cada 3 persones entrevistades afirmen viure la malaltia en persones properes. I una altra dada que cal destacar és que 7 de cada 10 persones consideren que a la gent li incomoda parlar de la malaltia d'Alzheimer.

2.3. Dades a escala de ciutat

A continuació, es presenta una anàlisi de les dades limitades² que hi ha a escala de ciutat a partir de les estadístiques de mortalitat a Barcelona el 2022 (font: Agència de Salut Pública de Barcelona, en endavant ASPB).

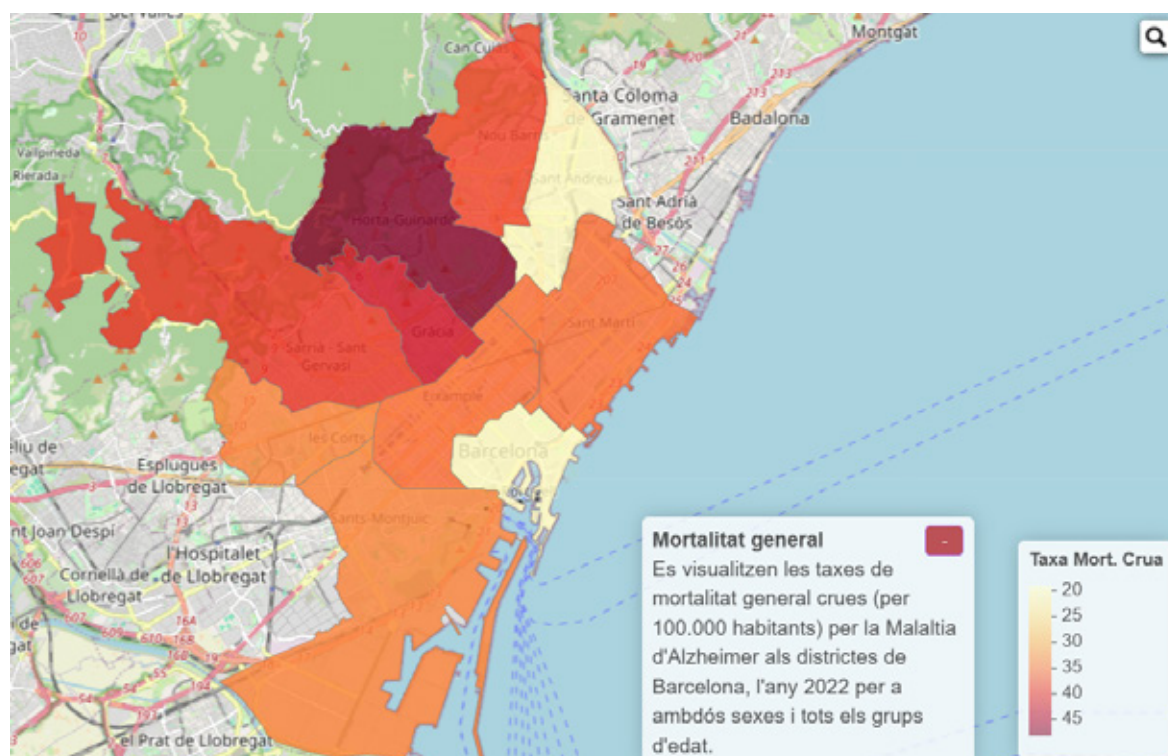
- Si ens centrem exclusivament en la **malaltia d'Alzheimer**, trobem que és **la quarta causa** de mort entre les **dones**, mentre que en els homes no figura entre les vint primeres causes. Aquestes dades mostren una **incidència més gran** de l'alzheimer i altres demències en les **dones**.
- Pel que fa a **les demències senil, vascular o no determinada**, agrupades conjuntament, són la **primera causa de mortalitat en dones** i la **quarta causa principal de mortalitat en homes** l'any 2022, i augmenten considerablement en relació amb altres anys anteriors.
- Entre les persones de més de 75 anys, **les demències senil, vascular i no determinada han estat la primera causa específica de mortalitat en dones**, seguides de la covid-19 i de la malaltia d'Alzheimer. En canvi, la covid-19 és la primera causa específica en **homes**, i les demències senil, vascular i no determinada se situen en **tercer lloc**, després de les malalties isquèmiques.
- **Horta-Guinardó** i **Gràcia** són els districtes amb la taxa de mortalitat per malaltia d'Alzheimer més elevada l'any 2022. **Les Corts i Sarrià - Sant Gervasi** són els districtes on la taxa bruta de mortalitat per altres demències és la més elevada de tota la ciutat, mentre que la taxa més alta estandarditzada per edat es troba al districte de **Ciutat Vella**.

Gràcies a la informació obtinguda al web interactiu [#IndicadorsdeMortalitatBCN](#), es pot mostrar la taxa de mortalitat general de la malaltia d'Alzheimer als districtes de Barcelona l'any 2022 per a ambdós sexes i tots els grups d'edat.

En el mapa que es presenta a continuació s'hi poden contemplar aquestes dades i s'hi observa que la taxa més elevada de mortalitat per alzheimer se situa als districtes d'Horta-Guinardó (47,7) i Gràcia (42,6).

² Tal com es mostra més endavant, un dels reptes que cal abordar és el de poder disposar de dades més acurades sobre l'impacte de la malaltia d'Alzheimer i les demències en el territori.

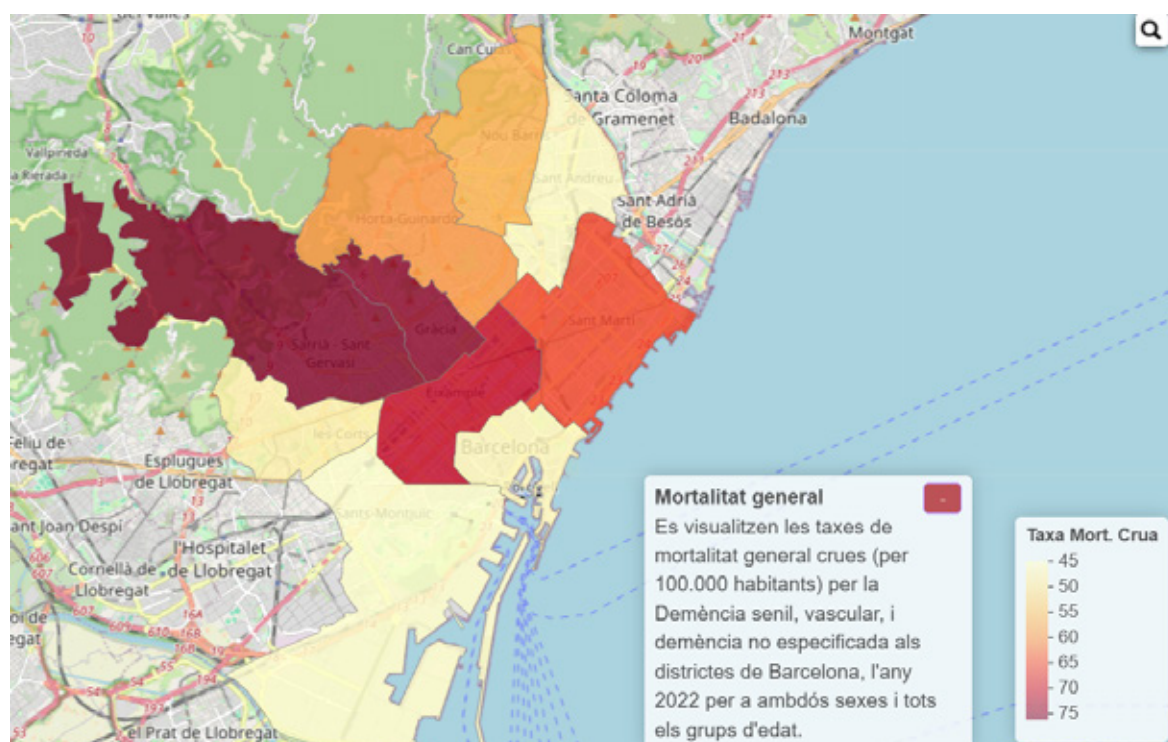
Taxa de mortalitat per la malaltia d'Alzheimer als districtes de Barcelona (2022)

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona

En el mapa següent s'hi observa que, pel que fa a la taxa de mortalitat crua per 100.000 habitants, en demències senil, vascular i no especificada, Sarrià - Sant Gervasi (75,9) i Gràcia (75,4) són els districtes que presenten els valors més elevats.

Taxa de mortalitat per demències senil, vascular i no especificada als districtes de Barcelona (2022)

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona

3. Estat de la qüestió, avenços i reptes en l'àmbit de la malaltia d'Alzheimer

3.1. Tendències de l'entorn

Com a resultat de la reflexió col·lectiva de les entitats que formen part de la Taula Barcelona per l'Alzheimer, així com de la informació recollida a través de diverses entrevistes i del coneixement que aporta la recerca en aquest àmbit, s'identifiquen diverses tendències i elements de l'entorn que actuen com a condicionants rellevants a l'hora d'abordar la malaltia d'Alzheimer i altres demències.

Augment de l'esperança de vida i envelliment de la població

L'envelliment de la població i una estructura demogràfica en forma de piràmide invertida suposen un repte demogràfic que implica que potencialment hi hagi més persones amb més malalties i necessitats mèdiques i que, alhora, es disposi de menys recursos, ja que hi ha menys persones en edat laboral.

L'augment de l'esperança de vida és un indicador positiu. No obstant, en el cas de l'alzheimer ens planteja un repte, ja que es tracta d'una malaltia amb més incidència entre les persones grans, a banda de ser progressiva i agreujar-se a mesura que passa el temps.

Cal que el paradigma de l'envelliment tingui un enfocament des dels drets d'aquestes persones.

Nous abordatges preventius i terapèutics

Els descobriments recents i les direccions de recerca que obren poden millorar d'una manera significativa les eines per prevenir, detectar a temps i reduir els efectes de les demències.

El desenvolupament de fàrmacs és esperançador, però caldrà treballar bé les expectatives amb les famílies i oferir claredat en els tractaments.

Cal destacar el paper de l'atenció primària pel que fa a la identificació precoç de casos amb alzheimer i altres demències.

Incidència de les demències d'inici precoç	Es detecta un augment de demències d'inici precoç en edats inferiors a 65 anys. Per tant, cal tenir en compte els casos de demència en població en edat activa i els efectes que això té en l'àmbit laboral (sovint aquestes persones són apartades del món laboral) i familiar (hi ha famílies que s'han de fer càrrec de les persones més grans amb dependència i de la persona amb demència presenil).
Més consciència i coneixement sobre la malaltia	Es detecta un augment general de la presa de consciència envers la malaltia d'Alzheimer i sobre les necessitats de les persones malaltes i les cuidadores. Ara bé, no hi ha un coneixement profund sobre el tema, caldria un esforç per explicar què implica la malaltia, el ventall d'alteracions, etc. Cal treballar per un reconeixement social clar de la irrupció universal i creixent de la malaltia. S'han fet molts esforços en termes de sensibilització i personalització de la informació, tot i que cal continuar incidint en aquest àmbit. Hi ha hagut un augment de figures públiques que mostren la seva experiència amb la malaltia, i de les accions de comunicació públiques i privades per aconseguir suports a la recerca.
Desconeixement sobre els recursos de suport existents	Hi ha un desconeixement social de les característiques del procés de la malaltia i dels serveis i recursos existents. La ciutat disposa de serveis de suport i acompanyament tant en l'àmbit públic com privat, però hi ha poc coneixement mutu i coordinació entre professionals dels recursos.
Persistència de l'estigma social	Socialment continuem estant en una situació de clara estigmatització de la malaltia. No hi ha una normalització de l'alzheimer ni des l'àmbit social ni des del laboral.
Nous models familiars i perfils de persones cuidadores més diversos	Els models familiars han canviat. Abans el model familiar era clàssic i ara hi ha molts formats familiars diferents i, per tant, nous perfils de persones cuidadores. Cal adaptar les polítiques i els recursos de suport a aquesta pluralitat de models familiars.

Més diversitat social	És necessari tenir en compte l'augment de la diversitat poblacional de Barcelona en termes d'origen, vulnerabilitat social, capacitat econòmica, etc. Les persones migrants no estan accedint en la mateixa mesura als recursos i serveis disponibles en l'àmbit de l'alzheimer. Aquest fet pot tenir una certa relació amb qüestions culturals; ara bé, també hi influeix l'aspecte socioeconòmic o la situació administrativa.
Augment de la soledat no desitjada	L'augment de casos de soledat no desitjada entre les persones grans comporta més risc de deteriorament cognitiu i més persones sense suport per a les cures. Això suposa un empitjorament de les condicions de la persona mateixa, així com les de les persones cuidadores (soledat de les cuidadores).
Empitjorament de la salut mental	Hi ha un empitjorament generalitzat de la salut mental de les persones. La contrapartida positiva és que aquesta qüestió ha entrat amb força en l'agenda pública.
Conscienciació en relació amb els hàbits saludables	Hi ha una consciència creixent sobre la necessitat de tenir hàbits de vida saludables, fet que ajuda a prevenir la malaltia d'Alzheimer i altres demències.
Més enfocament preventiu	S'ha produït un canvi d'enfocament i s'ha pres més consciència sobre la necessitat d'incidir en la prevenció de la malaltia.
Impacte de les noves tecnologies i la intel·ligència artificial	En els propers anys és probable que es produeixi una evolució de les tecnologies terapèutiques i de suport. Cal aprofitar-les i evitar que es produeixi una nova bretxa digital. S'ha d'aprofitar l'augment de les noves tecnologies de la comunicació i dels canals de missatgeria instantània per promoure millores en la comunicació i la informació adreçada a persones amb alzheimer i el seu entorn.

Nous models d'habitatge i gestió urbana

Cal plantejar-se com podem aprofitar l'emergència de nous models d'habitatge (com el cohabitatge, per exemple) per millorar els recursos adreçats a les persones amb alzheimer.

També cal incidir, des de la mirada de l'alzheimer, en l'evolució que s'està produint en la gestió i la configuració urbanes i dels espais públics —accessibilitat universal—.

Necessitat d'adaptació d'equipaments públics

Els casals i espais de gent gran, per exemple, s'han modernitzat molt i, a vegades, costa que les persones amb inici de demència trobin el seu espai.

Alhora, els casals de gent gran han anat incorporant activitats (tallers de memòria, per exemple) que milloren i contribueixen a pal·liar els efectes de la malaltia d'Alzheimer en les persones grans.

S'està produint una transformació dels equipaments públics i això suposa una oportunitat per adaptar-los a les persones amb alzheimer i el seu entorn.

Intensificació dels atributs relacionats amb el concepte de societat líquida

Actualment, els canvis socials que es produeixen són molt ràpids i sobtats. En els darrers anys hem vist com s'ha intensificat la incertesa per un ritme encara més alt de transformació i canvis socials. Aquests canvis provoquen més situacions de fragilitat social i individual i, fins i tot, poden tenir impacte en aspectes relacionats amb la salut mental.

Increment de desigualtats i pobresa estructural

Ens trobem en una situació de grans desigualtats socioeconòmiques i de precarietat per a un important sector de la població. Aquest fet genera angoixes i problemes de salut mental en diverses franges poblacionals.

Hi ha un infrafinançament dels serveis de suport a la dependència.

3.2. Avenços i potencialitats

És important valorar tots aquells elements en els quals s'han donat passes endavant per millorar la qualitat de vida de les persones amb alzheimer i altres demències i la gent que els envolta. A continuació, es presenta una llista resum d'elements destacables pel que fa a cinc grans àmbits:

SENSIBILITZACIÓ I VISIBILITZACIÓ

- Augment de la visibilització de la malaltia gràcies a les accions de sensibilització i a la irrupció de figures públiques que expliquen la seva pròpia experiència.
 - Augment de la visibilització i de la valoració de la tasca de les persones cuidadores i les professionals.
-

RECERCA

- Institucionalització d'espais de recerca col·laborativa entre diversos agents punters: creació del HUB Alzheimer Barcelona.
 - Augment de la investigació i la recerca: evidències científiques en relació amb el co-neixement sobre factors de risc.
 - Resultats i reconeixement de la recerca aplicada: nous medicaments.
-

ORIENTACIÓ, ACOMPANYAMENT I TRACTAMENT

- Inici de programes d'acompanyament i suport a les persones amb diagnòstic de malaltia d'Alzheimer.
 - Més acompanyament a les famílies.
 - Millora de les eines per arribar abans al diagnòstic: actuar sobre factors de risc cardiovascular ajudaria molt en les demències vasculars.
 - Millora de les teràpies no farmacològiques.
 - Ampliació de l'oferta d'activitats que poden ajudar en la prevenció, com les activitats a casals i espais de gent gran.
 - Augment de serveis de proximitat de suport i orientació com, per exemple, el Punt d'Informació i el Punt d'Atenció a la Soledat.
 - Disposició de serveis de suport i acompanyament tant des de l'àmbit públic com privat.
-

ABORDATGE POLÍTIC I TREBALL COL-LABORATIU

- Posicionament de la cura com a mandat polític i ètic (entrada de la cura a l'agenda política).
 - Voluntat de Barcelona d'esdevenir un referent en l'àmbit de la cura a les persones — amb fites com l'espai Barcelona Cuida o la Targeta Cuidadora—.
 - La col·laboració entre les entitats i la Taula Barcelona per l'Alzheimer fonamentada en un model de coproducció que promou la implicació activa i compartida de tots els agents en la definició, el desenvolupament i l'execució de projectes concrets, com l'InfoCanal o el pilot d'observació de l'accessibilitat de l'espai públic a les Corts, per afavorir unes respostes més adaptades i eficients.
-

ACCESSIBILITAT

- Millores en l'espai públic: accessibilitat física i pacificació de carrers.
 - Pel que fa al concepte de ciutat amigable, s'ha avançat en millores d'accessibilitat per a persones grans, no específicament persones amb deteriorament cognitiu.
-

3.3. Reptes i àrees de millora

A continuació, s'exposa la informació relativa als reptes i les àrees de millora que cal tenir en consideració en aquesta estratègia, és a dir, tots aquells elements en els quals, d'acord amb les persones consultades, cal continuar incidint i treballant:

REFORÇAR EL FINANÇAMENT EN AQUEST ÀMBIT

- Ampliar recursos econòmics per destinar-los a entitats, recerca, famílies, etc.
 - Ampliar recursos pel que fa a serveis i prestacions específics per a les persones amb demència.
 - Valorar el treball de cures que fan les famílies a través de suport econòmic, recursos formatius i serveis d'acompanyament. Valorar, també, la tasca duta a terme per treballadores de la llar i les cures en contextos laborals en què sovint els manquen garanties i un reconeixement suficient.
 - Reforçar el treball de les entitats amb més recursos i ampliar aliances amb d'altres agents.
 - Augmentar el finançament destinat a l'atenció de la dependència, millorar-ne les condicions laborals i adaptar-lo a les necessitats específiques de les persones amb deteriorament cognitiu i de les seves famílies.
 - Generar recursos i equipaments específics per a la dependència.
 - Desplegar el Pla integral de l'alzheimer i altres demències (2019-2023) del Ministeri de Sanitat a través de la dotació de pressupost.
 - Buscar un model de cures econòmicament sostenible.
-

ANALITZAR I MILLORAR ELS SERVEIS I RECURSOS MÉS ESPECIALITZATS PER TAL QUE SIGUIN MÉS PERSONALITZATS, ORIENTATS A L'EQUITAT I ADAPTATS A LES NOVES NECESSITATS

- Identificar clarament i amb precisió el tipus de serveis necessaris, ja que hi ha moltes realitats i necessitats d'assistència personalitzada.
 - Millorar els recursos assistencials que serveixen per cuidar les persones diagnosticades i les seves famílies o donar-los suport (model residencial, SAD, etc.).
 - Avançar cap a una equitat més gran de resultats mitjançant el desplegament de serveis.
 - Adaptar els recursos a les necessitats emergents: diagnòstic precoç, demències en persones joves, generació sandvitx, persones en situació laboral activa, etc.
 - Treballar en propostes d'innovació per acompanyar persones amb alzheimer des del diagnòstic (suport postdiagnòstic).
 - Promoure el coneixement de serveis i recursos existents tant públics com oferts per les entitats.
 - Fomentar l'avaluació i la generació d'indicadors per analitzar l'impacte i l'ús dels serveis.
-

CONTINUAR AVANÇANT EN EL DIAGNÒSTIC PRECOÇ

- Treballar en les eines per detectar la malaltia d'Alzheimer i al·lentir-ne l'evolució.
 - Generar protocols d'actuació per al diagnòstic i el tractament en cada fase de la malaltia.
 - Dissenyar un model de diagnòstic adaptat a les necessitats emergents fruit de la detecció precoç.
-

MILLORAR EL TREBALL TRANSVERSAL TANT ENTRE ÀREES DIFERENTS DE L'AJUNTAMENT COM ENTRE AGENTS DIFERENTS DEL SISTEMA

- Incidir en la coordinació entre àrees diferents de la ciutat (cultura, urbanisme, etc.).
 - Situar la malaltia d'Alzheimer com a prioritat en diversos àmbits (social, sanitari i econòmic).
-

SIMPLIFICAR, AGILITZAR I MILLORAR ELS PROCESSOS D'ACOMPANYAMENT

- Donar suport a les persones en el postdiagnòstic i fases inicials per poder participar en l'acompanyament i planificar-lo progressivament i afavorir l'autonomia.
 - Generar canals de derivació àgil de les famílies als diversos recursos després del diagnòstic.
 - Donar continuïtat al seguiment i l'acompanyament de les famílies des del moment del diagnòstic.
 - Treballar en l'abordatge sinèrgic clínicosanitari de la malaltia.
 - Augmentar la coordinació sociosanitària amb protocols de procediments de derivació efectius i impulsar pilots d'atenció integrada social i sanitària en el diagnòstic de la malaltia d'Alzheimer.
 - Centralitzar els circuits informatius fomentant el treball conjunt entre agents i reduint el "pelegrinatge" de les persones amb alzheimer i el seu entorn.
 - Seguir el model d'atenció centrada en la persona: cal que els recursos girin a l'entorn de la persona i les seves necessitats, no a la inversa. Cal evitar que la persona i la família hagin de dirigir-se d'una banda a una altra.
-

CONTINUAR DEDICANT ESFORÇOS A LA DIVULGACIÓ I EL CONEIXEMENT DE LA MALALTIA

- Dirigir-se a la ciutadania per donar a conèixer la malaltia amb un llenguatge adequat i adaptat.
 - Desenvolupar accions de sensibilització de cara a la ciutadania envers la malaltia.
 - Afavorir un tracte adequat i respectuós amb les persones afectades, així com una millor comprensió i suport envers les seves famílies i entorns cuidadors.
 - Oferir informació sobre prevenció i factors de risc (hàbits saludables, salut cerebral, etc.).
 - Incidir en l'àmbit laboral a través de la sensibilització de les empreses envers els casos de demència, ja que en les primeres fases la persona encara pot dur a terme activitats.
 - Incidir en la sensibilització empresarial també en termes de conciliació familiar i de treball de persones amb alzheimer i familiars i persones cuidadores.
-

MILLORAR ELS ESPAIS DE RESPIR I L'ACOMPANYAMENT PSICOLÒGIC I FORMATIU A LES FAMÍLIES I PERSONES CUIDADORES

- Cal buscar opcions per donar temps personal i d'autocura a les persones cuidadores (espais de respir).
 - Assegurar que els espais de respir mantenen bons estàndards de qualitat assistencial i treballar amb les famílies el sentiment de culpa (sensació d'estar abandonant el familiar) que sovint obstaculitza que accedeixin a aquests serveis.
 - Al llarg de tot el procés s'ha de poder garantir un suport psicològic i formatiu a les famílies incidint en les etapes inicials després del diagnòstic, amb una figura de referència.
-

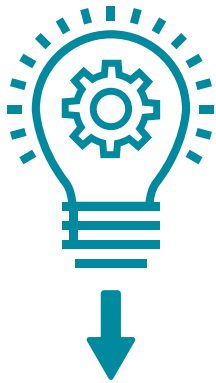
MILLORAR L'ESPAI PÚBLIC I ELS EQUIPAMENTS

- Adaptar l'espai públic al deteriorament cognitiu.
 - Millorar l'accessibilitat i la proximitat als recursos (equipaments municipals adaptats).
 - Oferir propostes en els equipaments generalistes adaptades a persones amb deteriorament cognitiu.
-

DETECTAR I FER DIFUSIÓ DE BONES PRÀCTIQUES, AVALUAR EL QUE S'ESTÀ FENT I ANALITZAR NECESSITATS/RISCOS EMERGENTS

- Identificar les bones pràctiques de les persones cuidadores per poder reproduir-les com a exercici d'aprenentatge de l'experiència col·lectiva. Cal poder avaluar pràctiques concretes.
 - Analitzar la situació actual pel que fa a la bretxa digital en el col·lectiu de persones cuidadores i entre la gent gran.
 - Ampliar la recerca de caire social sobre l'impacte de la malaltia i la realitat assistencial de persones amb alzheimer i les seves famílies.
 - Analitzar experiències d'altres ciutats en l'àmbit de l'amigabilitat amb les demències i la millora de serveis.
 - Incloure la interseccionalitat cultural i la diversitat en l'abordatge de les demències i l'acompanyament.
-

4. Objectius, línies estratègiques i pla d'acció amb horitzó el 2030

OBJECTIU DE L'ESTRATÈGIA

La finalitat de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer i altres demències" és **millorar la qualitat de vida de les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències**, així com la de les seves famílies i entorns cuidadors mitjançant la consolidació d'un **marc de treball col·laboratiu intersectorial** i el desplegament coordinat de recursos i serveis que afavoreixin una **ciutat més accessible, informada i capacitada** per donar-hi resposta.

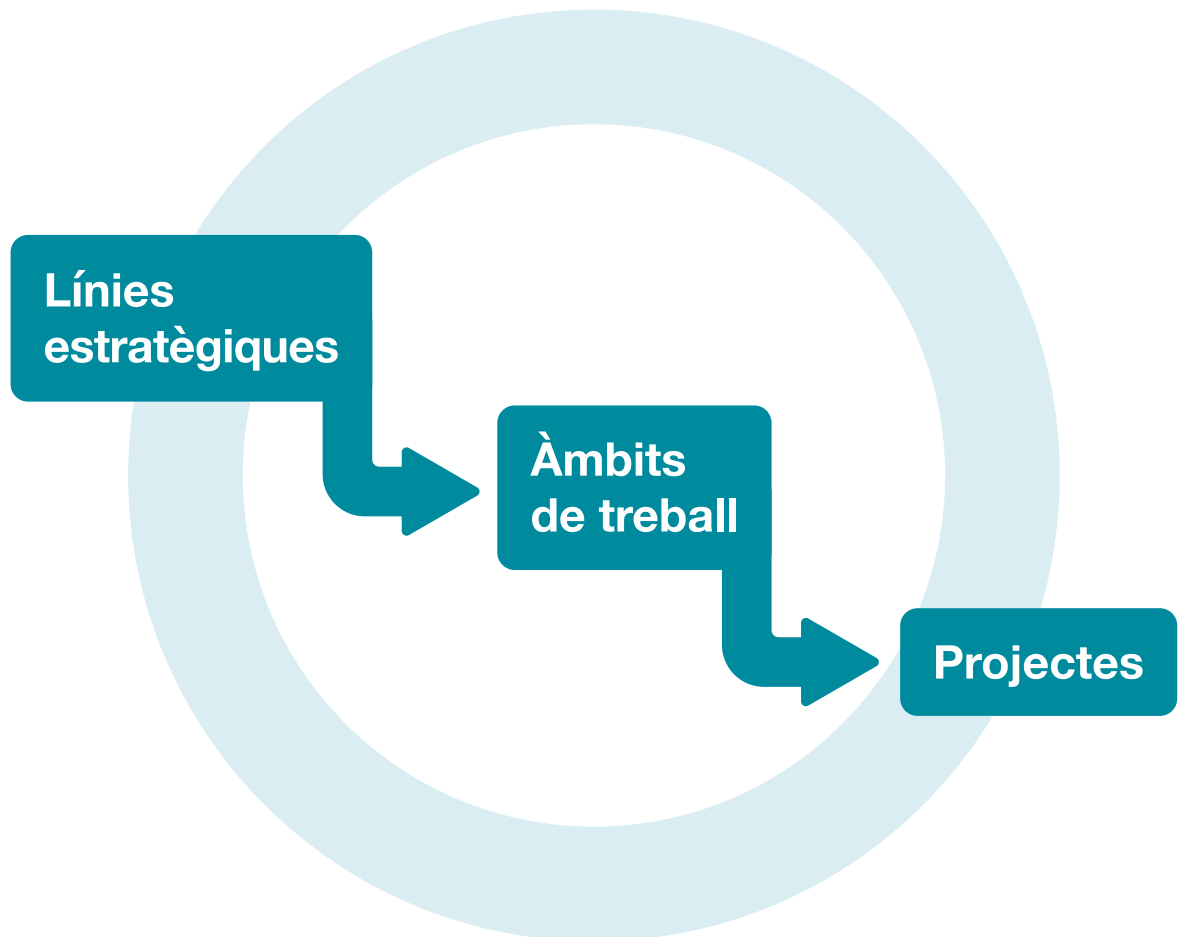
PRINCIPIS RECTORS DE L'ESTRATÈGIA

- **Dignitat i drets com a eix central.** L'estratègia situa la dignitat de les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències i de les persones cuidadores en el centre de totes les actuacions i vol garantir el respecte als seus drets i fomentar-ne la participació activa a la societat.
- **Abordatge comunitari i territorial.** Es prioritza una aproximació basada en la proximitat i l'adaptació a les realitats dels barris i que faciliti l'accés equitatiu als recursos i serveis per a totes les persones afectades.
- **Inclusió i equitat com a valors fonamentals.** L'estratègia promou una ciutat inclusiva, accessible i justa i posa una atenció especial en les desigualtats socials, econòmiques, culturals i de gènere que travessen l'experiència de la demència.
- **Prevenició com a política pública essencial.** Es considera que la promoció de la salut cerebral i la prevenció de les demències és una responsabilitat col·lectiva que s'ha d'integrar en les polítiques de salut pública i comunitària.
- **Foment de l'autonomia i l'empoderament.** L'estratègia defensa l'autonomia personal al llarg de tot el procés de la malaltia i impulsa recursos i entorns que permetin prendre decisions i mantenir el projecte vital.
- **Reconeixement i suport a les persones cuidadores.** Es valora el paper de les persones cuidadores, principalment dones, i se'ls proporciona suport emocional, formatiu, pràctic i institucional per reduir-ne la sobrecàrrega i millorar-ne el benestar.
- **Desestigmatització i transformació cultural.** L'estratègia treballa per trencar l'estigma social associat a la malaltia d'Alzheimer mitjançant accions de sensibilització, comunicació i educació transformadora que fomentin una mirada empàtica i normalitzadora.
- **Impuls del coneixement i la recerca.** Es promou activament la recerca mèdica, social i aplicada com a eina per millorar la comprensió, el tractament i l'acompanyament de les persones amb demència, de manera que s'afavoreix la transferència del coneixement a la pràctica.

- **Governança col·laborativa i intersectorial.** L'estratègia es construeix des de la co-producció i la transversalitat, integrant administracions, entitats, professionals i ciutadania en un model de treball conjunt, obert i compartit.
- **Avaluació, innovació i millora contínua.** Es preveu un sistema de seguiment i revisió periòdica que garanteixi l'eficiència de les actuacions, detecti necessitats emergents i impulsi la innovació permanent en els serveis i les polítiques.

Per tal d'avançar en aquest objectiu, i tenint en compte els principis que s'acaben d'esmentar, l'estratègia es divideix en **cinc línies estratègiques**. De cada línia se n'exposa una breu descripció, els punts forts destacables i els àmbits de treball que la integren. A més a més, es concreten, de cada línia, els projectes que cal impulsar durant els anys vinents. Aquest pla d'acció es revisarà i actualitzarà d'una manera periòdica en el marc de la Taula Barcelona per l'Alzheimer.

4.1. Línies estratègiques i àmbits de treball

L'estratègia “**Barcelona per l'alzheimer 2025-2030**” es basa en un marc integrador i transversal que articula cinc grans línies estratègiques per donar resposta als reptes que planteja la malaltia d'Alzheimer i altres demències. Aquest enfocament posa la persona i la comunitat al centre per promoure una societat més conscient, solidària i preparada per afrontar aquesta realitat. Amb aquesta estratègia, Barcelona vol consolidar-se com una ciutat compromesa amb el benestar de les persones amb alzheimer i com un referent global en la lluita contra aquesta malaltia.

A continuació s'exposen les cinc línies estratègiques:

Sensibilitzar: desestigmatitzar la malaltia d'Alzheimer i generar una comprensió més profunda de la malaltia. Es busca implicar la ciutadania en accions de conscienciació i fomentar una mirada empàtica cap a les persones afectades i les seves famílies. Això inclou campanyes de comunicació, programes educatius i iniciatives comunitàries que promoguin el respecte per la dignitat de les persones afectades i contribueixin a trencar mites i prejudicis associats a la malaltia.

Prevenir: impulsar accions per reduir el risc d'aparició de la malaltia i afavorir entorns i conductes promotores de la salut cerebral. Es pretén col·laborar amb els sistemes de salut, entitats educatives i altres agents socials per garantir que la ciutadania tingui accés a informació i recursos preventius.

Orientar: potenciar una **orientació personalitzada** per facilitar l'accés a serveis, guies i suport, i assegurar així que cap persona ni família quedi sense ajuda. Aquesta orientació inclou accions per millorar la coordinació entre serveis sanitaris, socials i comunitàries.

Acompanyar: prioritzar el suport directe a les persones afectades i a les persones que les cuiden per assegurar que disposin dels recursos i serveis necessaris per viure amb dignitat. Això implica facilitar orientació, acompanyament emocional i suport pràctic en totes les etapes de la malaltia.

Recerca: afavorir la recerca científica biomèdica i social és fonamental per avançar en el coneixement i el tractament de la malaltia d'Alzheimer. Aquesta estratègia inclou el foment de la recerca mèdica i social, així com la creació de xarxes de col·laboració per millorar la divulgació de resultats i integrar-los en les polítiques públiques.

MARC GENERAL DE L'ESTRATÈGIA "BARCELONA PER L'ALZHEIMER 2025-2030": LÍNIES ESTRATÈGIQUES

SENSIBILITZAR

1. Sensibilitzar la ciutadania i desestigmatitzar l'alzheimer

PREVENIR

2. Promoure la salut cerebral, l'empoderament cognitiu i la prevenció com a prioritat de salut pública

ORIENTAR

3. Millorar els mecanismes de detecció precoç i els processos d'informació, orientació, atenció i derivació

ACOMPANYAR

4. Fer de Barcelona una ciutat referent en inclusió i serveis de suport

RECERCA

5. Fomentar la recerca mèdica i social per entendre i afrontar amb més eficàcia l'impacte de l'alzheimer i facilitar-ne la divulgació

LÍNIA 1. SENSIBILITZAR

SENSIBILITZAR LA CIUTADANIA I DESESTIGMATITZAR L'ALZHEIMER

QUÈ ABORDA AQUESTA LÍNIA?

La malaltia d'Alzheimer és una realitat que afecta milers de persones i les seves famílies a la nostra societat. Tot i els reptes que implica viure amb aquesta condició, és possible millorar la qualitat de vida si es disposa dels suports adequats i es fomenten actituds empàtiques i inclusives. Aquest enfocament prioritza les persones amb alzheimer i reconeix els seus drets i la seva dignitat.

Superar estereotips

Tradicionalment, la comunicació sobre la malaltia d'Alzheimer s'ha centrat en dues línies principals. Des de la recerca i la salut s'ha posat èmfasi en la cerca de la cura de la malaltia, mentre que des de l'àmbit social s'han subratllat les pèrdues i limitacions associades.

Aquestes perspectives són importants i continuen sent rellevants. Però també cal posar èmfasi a **superar els estereotips** que defineixen les persones afectades únicament pels seus dèficits. Per avançar cap a una societat més inclusiva, és imprescindible reformular aquesta narrativa.

Promoure una vida plena

Amb una nova mirada, **es proposa emfatitzar les possibilitats de viure una vida plena malgrat els desafiaments de la malaltia**. Això implica fomentar un canvi cultural que promogui la comprensió, la sensibilització i l'empoderament, amb una atenció especial a la territorialització i proximitat en les accions. Cal fer de Barcelona un referent d'inclusió, suport i empoderament on els barris esdevinguin espais de convivència i comprensió per a tothom.

Aquesta línia de treball busca trencar estigmes, fomentar una ciutat més conscient i empàtica, i construir una societat que garanteixi els drets i la dignitat de les persones amb alzheimer. A través d'aquesta nova perspectiva, es vol transformar la manera d'entendre aquesta condició i de viure-hi obrint camins per a un futur més inclusiu i solidari.

ALGUNS PUNTS FORTS QUE ES PODEN DESTACAR D'AQUESTA LÍNIA

Tot i el camí que encara queda per recórrer, els darrers anys han estat marcats per avenços significatius en la sensibilització ciutadana i la desestigmatització de la malaltia d'Alzheimer.

Avenços recents en la sensibilització ciutadana

Un dels aspectes més destacats dels darrers anys ha estat l'augment del nivell de consciència social envers l'alzheimer, aconseguit gràcies a una combinació d'accions transformadores. El testimoni de persones amb projecció pública que han explicat obertament la seva experiència amb la malaltia ha tingut un impacte significatiu en la societat. Aquests relats han permès humanitzar la malaltia, trencar estigmes i promoure una visió més empàtica i solidària.

El paper del cinema i el testimoni de figures públiques han estat instruments decisius per ampliar el coneixement de la malaltia. Les produccions audiovisuals i les històries en primera persona han posat la malaltia d'Alzheimer en el centre del debat social, l'han desmitificada i han generat una comprensió més profunda dels seus efectes.

Paral·lelament, les accions de comunicació impulsades per institucions, entitats i empreses privades han estat fonamentals per informar la ciutadania i captar suports per a la recerca. Campanyes en mitjans de comunicació, xarxes socials i accions de recaptació de fons han posat de manifest la importància de continuar investigant i avançant en el coneixement de l'alzheimer.

Esdeveniments cabdals

Els darrers anys han vist la consolidació de cites anuals com el **Dia Mundial de l'Alzheimer**, que s'ha convertit en un espai clau per sensibilitzar i mobilitzar la ciutadania. Aquesta jornada ha servit per donar veu a les persones afectades i als seus entorns i per reforçar el compromís social amb la malaltia.

D'altres iniciatives destacables, com el *Brain Fest*, han demostrat la capacitat de combinar coneixement científic, cultura i participació ciutadana per promoure la reflexió i l'acció conjunta. Aquests esdeveniments han esdevingut exemples d'èxit que inspiraran futures accions dins l'estratègia.

Millora en serveis i activitats inclusives

Aquest període també ha estat testimoni d'un augment de la sensibilització en la promoció de serveis i activitats inclusives per a persones grans i aquelles amb necessitats específiques. Espais accessibles, programes d'acompanyament i iniciatives culturals adaptades són només alguns exemples de com la societat ha començat a respondre a les necessitats d'aquests col·lectius. Aquesta tendència continuarà sent prioritària en els anys vinents, amb l'objectiu de construir comunitats encara més inclusives.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Àmbit 1.1. Impulsar campanyes de sensibilització a escala de ciutat i en els districtes de Barcelona

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" aposta per reforçar la sensibilització ciutadana mitjançant accions i campanyes que ajudin a visibilitzar la realitat de les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències. En aquest sentit, es continuaran coorganitzant actes pel Dia Mundial de l'Alzheimer (21 de setembre) i se n'ampliaran els formats amb propostes culturals, lúdiques i divulgatives per arribar a un públic més divers.

A més, s'aprofitaran grans esdeveniments de ciutat per integrar-hi accions de sensibilització que vinculin aquesta qüestió amb l'entorn urbà i el disseny accessible. També se'n potenciarà la presència a les xarxes socials amb campanyes que posin en relleu la dimensió vivencial de la malaltia, prenent referents com #EndAlz, i es reforçarà la difusió a través dels mitjans tradicionals per garantir un abast més ampli del missatge.

Finalment, es vol consolidar la presència d'aquesta temàtica en espais culturals de referència organitzant accions específiques en esdeveniments com el Festival Internacional de Cinema de les Persones Grans de Barcelona, de manera que es contribueixi a una societat més informada, conscient i compromesa amb la realitat de la malaltia d'Alzheimer i les demències.

Àmbit 1.2. Dur a terme accions de sensibilització amb una lògica de proximitat i impacte territorial

Per tal de garantir que la sensibilització sobre l'alzheimer arribi a tota la ciutat, l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" impulsarà accions de proximitat que s'adaptin a les necessitats i característiques de cada territori.

Es treballarà per desplegar projectes d'aprenentatge i servei (ApS) i de servei comunitari, així com recursos didàctics destinats a les noves generacions, amb l'objectiu de fomentar la comprensió de la malaltia i reduir-ne l'estigma associat.

Paral·lelament, es treballarà en un programa de sensibilització als districtes, que inclourà campanyes als barris aprofitant esdeveniments com el Dia Mundial de l'Alzheimer i iniciatives de les entitats en el marc de les taules de salut comunitària. A més, s'organitzaran xerrades informatives i tallers en espais de proximitat com centres comunitaris i associacions de veïns i veïnes, seguint l'exemple d'experiències que ja estan en marxa a Nou Barris i Horta.

Aquesta línia d'actuació també aposta per la cultura i l'art com a eines per sensibilitzar sobre l'alzheimer i promou col·laboracions amb institucions artístiques per generar experiències que fomentin l'empatia i la comprensió de la malaltia en l'entorn comunitari.

Àmbit 1.3. Incidir en la sensibilització de professionals

Una de les línies clau de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" és garantir que els pro-

professionals que interactuen amb persones amb demència disposin dels coneixements i les eines necessaris per oferir una atenció més comprensiva i adaptada a les seves necessitats.

Per aquest motiu, es faran accions de sensibilització i formació específiques dirigides als equips de gent gran i a professionals que poden tenir un contacte directe amb persones amb demències i les seves persones cuidadores.

Àmbit 1.4. Potenciar la xarxa comunitària en l'àmbit de les demències

Per avançar cap a una ciutat més inclusiva i compromesa amb les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències, és fonamental enfortir la xarxa comunitària i donar suport a les entitats que treballen en aquest àmbit. En aquest sentit, es treballarà per afavorir la vertebració territorial de les entitats amb l'objectiu de garantir que la seva acció arribi a tots els barris de Barcelona i s'ampliï així l'abast del seu suport i de les seves iniciatives. A més, es potenciarà la visibilització i la difusió de la tasca que fan entitats i fundacions dedicades a l'alzheimer i se'n destacarà el paper clau en l'acompanyament de les persones afectades i les seves famílies. Aquesta acció busca no només reconèixer i reforçar la seva feina sinó també sensibilitzar la societat sobre la importància del treball comunitari en la millora de la qualitat de vida de les persones amb demència.

PROJECTES

› Projecte P1 Campanya “Barcelona conscient” (àmbit: 1.1, 1.2)

En què consisteix?

Aquest projecte vol sensibilitzar la ciutadania sobre la malaltia d'Alzheimer mitjançant una campanya de ciutat i de barris que combina la comunicació i l'acció directa als barris:

- Continuar coorganitzant actes pel Dia Mundial de l'Alzheimer introduint més diversitat de formats i tallers.
- Organitzar campanyes a les xarxes socials coproduïdes per l'Ajuntament i les entitats i incorporar-hi les accions que fan les entitats.
- Generar campanyes de sensibilització als barris en coordinació amb els districtes i posant èmfasi en l'àmbit cultural.
- Incorporar la salut cerebral a les campanyes de ciutat de salut pública.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P2 Campanya “Parlem d'alzheimer i demències a les biblioteques” (àmbit: 1.2)

En què consisteix?

Aprofitar el cicle [Visions de la Ciència](#) per fer una acció centrada en l'àmbit de l'alzheimer i fer tallers de ciència ciutadana a les biblioteques per parlar de salut cerebral.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› **Projecte P3 Curtmetratge sobre vivències amb la malaltia d'Alzheimer i demències (àmbit: 1.1, 1.2)**

En què consisteix?

Promoure la creació d'un curtmetratge que abordi el deteriorament cognitiu de les persones grans i presentar-lo en el marc del Festival Internacional de Cinema de les Persones Grans de Barcelona.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› **Projecte P4 “Sensibilitzem les escoles” (àmbit: 1.2)**

En què consisteix?

Elaborar píndoles informatives per a centres educatius i estudiar la possibilitat de generar projectes de servei comunitari / ApS en col·laboració amb les entitats. Treballar amb una metodologia intergeneracional cercant complicitats amb centres educatius que ja tinguin experiències en projectes similars.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: CONSORCI D'EDUCACIÓ DE BARCELONA, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› **Projecte P5 “Sensibilitzem l'equip municipal i els/les professionals d'equipaments municipals” (àmbit: 1.3, 1.4)**

En què consisteix?

Generar una acció de sensibilització per a personal tècnic municipal i professionals d'equipaments municipals que puguin tenir contacte amb persones amb deteriorament cognitiu i amb les persones cuidadores (especialment en equipaments clau, com casals i espais de gent gran, biblioteques, casals comunitaris, mercats, etc.).

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ACCIÓ COMUNITÀRIA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA

LÍNIA 2. PREVENIR

PROMOURE LA SALUT CEREBRAL, L'EMPODERAMENT COGNITIU I LA PREVENCIÓ COM A PRIORITAT DE SALUT PÚBLICA

QUÈ ABORDA AQUESTA LÍNIA?

La prevenció i la promoció de la salut cerebral s'han de situar com una prioritat en l'àmbit de la salut i les polítiques públiques. Aquesta necessitat es fonamenta en avenços científics recents i en el potencial transformador d'adoptar un enfocament proactiu en la prevenció de les demències, tal com assenyala la Comissió Lancet. Incorporar aquest coneixement a les polítiques públiques de salut és clau per aprofitar les noves oportunitats que tenim a l'abast.

Un coneixement que pot transformar vides

En els darrers anys, la recerca científica ha identificat una sèrie de factors de risc modificables associats a la demència. Ara sabem que fins al 40% dels casos de demència es podrien prevenir o retardar amb un millor control d'aquests factors, com ara la hipertensió, la inactivitat física, l'aïllament social, el tabaquisme, el consum excessiu d'alcohol o l'obesitat, entre d'altres. Aquesta informació obre un escenari esperançador: abordant proactivament la prevenció podem guanyar qualitat de vida, retardar l'aparició dels símptomes i reduir la càrrega personal, familiar i social que suposa aquesta malaltia.

La prevenció, una qüestió de proximitat

És essencial dissenyar programes i projectes que actuïn en fases prèvies al diagnòstic i que fomentin hàbits de vida saludables i ajudin les persones a mantenir el cervell actiu al llarg de la vida. En aquest sentit, un dels grans reptes és preparar les persones per a la jubilació amb estratègies que preservin els actius neurosensorials i redueixin el risc de deteriorament cognitiu.

Un exemple concret seria la creació de programes d'acompanyament amb una dimensió territorial per a persones grans, orientats a fomentar activitats que estimulin les capacitats cognitives, socials i físiques. Aquests programes poden incloure des de formació i tallers sobre hàbits saludables fins a activitats lúdiques i culturals que promoguin una vida activa i enriquidora.

Un compromís col·lectiu

La implantació d'aquestes accions requereix un esforç conjunt entre administracions, professionals de la salut i ciutadania. La Taula Barcelona per l'Alzheimer pot exercir un paper decisiu en la definició d'aquests programes oferint unes recomanacions clares i liderant projectes que garanteixin una intervenció efectiva i propera.

Promoure la salut cerebral i la prevenció de les demències és una inversió en el benestar de la societat. Actuar avui significa millorar el futur de milers de persones i contribuir a una societat més saludable i resilient. Ara és el moment d'aprofitar el coneixement disponible i traduir-lo en accions concretes que transformin la vida de la ciutadania.

ALGUNS PUNTS FORTS QUE ES PODEN DESTACAR D'AQUESTA LÍNIA

En els darrers anys, Barcelona ha fet passos significatius per promoure la salut i l'estimulació cerebral en un context de proximitat. A través de plans i programes específics, s'ha donat valor al paper de les persones grans com a agents actius de la comunitat, alhora que s'han aplicat mesures per abordar el deteriorament cognitiu des de la prevenció i l'estimulació. Aquests avenços, tot i ser destacables, també assenyalen espais de millora que caldria explorar.

Iniciatives territorials i accions concretes

Un exemple d'èxit en aquest àmbit el trobem als districtes de la ciutat, on s'han dut a terme diverses accions innovadores per a l'estimulació cognitiva. Les rutes adaptades per a persones amb deteriorament cognitiu, l'organització de jornades de petanca amb la seva implicació activa, activitats de memòria i per donar a conèixer nous serveis o la implantació de punts d'atenció a la soledat són models inspiradors que podrien ser reproduïts en altres districtes.

El paper d'equipaments de proximitat, casals i espais de gent gran

Els equipaments de proximitat, i en especial els casals i espais de la gent gran, són llocs clau per a la socialització i l'empoderament de les persones grans. Aquests equipaments municipals han incidit a promoure una programació diversa que inclou tallers de memòria i activitats lúdiques que contribueixen a mantenir el cervell actiu.

Cap a un futur més inclusiu

Malgrat aquests avenços, falten estratègies més àmplies de promoció de la salut cerebral a totes les edats i cal continuar millorant l'atenció a les persones amb deteriorament cognitiu, incloses les que no tenen diagnòstic mèdic. És essencial disposar d'un assessorament científic i de pautes clares per adaptar serveis i activitats a les necessitats d'aquest col·lectiu. En aquest sentit, la creació d'un **catàleg d'activitats per a casals i espais de la gent gran i equipaments comunitaris**, amb propostes específiques orientades al deteriorament cognitiu, seria una eina valuosa per garantir una programació equitativa i de qualitat.

Barcelona ha fet passos importants per promoure una ciutat més amigable i inclusiva, però encara hi ha marge de millora. Continuar treballant en xarxa, incorporant la ciència i escoltant les necessitats del territori serà la clau per avançar en aquest camí.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Àmbit 2.1. Promoure la importància de la salut cerebral

L'evidència científica està demostrant la importància de les actuacions preventives i de promoció de la salut cerebral. És per aquest motiu que és rellevant traslladar aquestes evidències d'una forma entenedora al conjunt de la ciutadania.

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" aposta per fomentar la conscienciació ciutadana sobre la rellevància de la salut cerebral com a factor clau en la prevenció de les demències. Per aquest motiu, es desenvoluparà un programa de ciutat amb l'objectiu de divulgar els hàbits que contribueixen al benestar del cervell i els factors de risc que poden influir en l'aparició de malalties com la d'Alzheimer.

A més, es duran a terme accions de sensibilització i formació dirigides a professionals per potenciar el coneixement sobre l'estimulació cognitiva com a estratègia per retardar

el deteriorament i afavorir una millor qualitat de vida. Amb aquestes accions, Barcelona referma el seu compromís amb la promoció d'una societat informada, conscient i activa en la prevenció de les demències.

Àmbit 2.2. Impulsar un programa d'estimulació cognitiva i empoderament cognitiu

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" promou el desenvolupament d'un programa específic d'activitats per a persones amb deteriorament cognitiu, amb l'objectiu de fomentar-ne l'estimulació mental i la seva participació activa en la comunitat. Aquest programa serà equiparable als ja existents per a altres col·lectius, com les persones amb discapacitat, i es desplegarà mitjançant els equipaments de proximitat, de manera que s'hi assegurarà un accés fàcil i adaptat a les necessitats d'aquestes persones.

A més, es durà a terme un mapatge per identificar, reforçar i visibilitzar tots els actius comunitaris —siguin esportius, socials o culturals— que poden contribuir a la promoció de la salut del cervell i al benestar de les persones amb deteriorament cognitiu. Aquest coneixement permetrà establir sinergies entre iniciatives diferents i optimitzar els recursos existents a la ciutat.

Finalment, es treballarà per analitzar i introduir mesures que promoguin l'empoderament d'aquest col·lectiu i en facilitin la participació en activitats socials, culturals i esportives. L'objectiu és garantir que les persones amb deteriorament cognitiu no només rebin atenció i suport sinó que també siguin part activa de la comunitat, i se'n fomenti l'autonomia i la qualitat de vida. Amb aquesta iniciativa, Barcelona es referma com una ciutat inclusiva i compromesa amb el benestar de totes les persones, independentment de la seva condició cognitiva.

PROJECTES

> Projecte P6 Programa de ciutat d'estimulació cognitiva (àmbit: 2.1, 2.2)

En què consisteix?

Generar un **programa-catàleg d'activitats** adaptat per a persones amb deteriorament cognitiu que inclogui un llistat d'organitzacions/entitats que fan activitats d'estimulació cognitiva per a persones en fase inicial de demència, per integrar-lo al catàleg d'activitats dels equipaments de proximitat.

Aquest serà un catàleg intern per als equipaments que servirà per nodrir la seva programació. El catàleg inclourà activitats i propostes adreçades a persones amb deteriorament cognitiu que compleixen uns requisits de professionalització de les persones talleristes i unes metodologies adequades validades per entitats especialitzades.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ACCIÓ COMUNITÀRIA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, DEPARTAMENT DE CULTURA ALS BARRIS - INSTITUT DE CULTURA, CONSORCI SANITARI DE BARCELONA

> Projecte P7 “Treballem l'estimulació cognitiva a les biblioteques” (àmbit: 2.2)

En què consisteix?

Revisar el fons de les biblioteques per tal que hi hagi material relacionat amb les demències, l'estimulació cognitiva i la promoció de la salut cerebral.

Fer que les biblioteques siguin dipositàries de caixes de reminiscència, accessibles tant per a les persones amb deteriorament cognitiu com per a les persones cuidadores. Incorporar l'opció de préstec i enviament a domicili.

Aquesta acció s'integra en un programa més ampli d'actuació sobre el servei de biblioteques que preveu la formació del personal, l'anàlisi de noves activitats i la valoració de l'adequació de l'espai físic, i l'accessibilitat cognitiva que s'explicita en altres projectes.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

> Projecte P8 Mapatge d'actius d'estimulació cognitiva (àmbit: 2.2)

En què consisteix?

Identificar i fer difusió del conjunt d'actius de la ciutat que ofereixen activitats d'estimulació cognitiva. Dissenyar un catàleg adreçat a la ciutadania i a altres professionals de l'àmbit social i sanitari perquè puguin conèixer l'oferta d'activitats d'estimulació cognitiva que s'ofereix en els equipaments municipals i en altres espais d'entitats especialitzades.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ACCIÓ COMUNITÀRIA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS

> Projecte P9 Accions de prevenció per a la salut cerebral (àmbit: 2.1)

En què consisteix?

Incorporar la perspectiva de la promoció de la salut cerebral dins de les accions de promoció d'hàbits saludables.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LA SALUT - AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE BARCELONA

LÍNIA 3. ORIENTAR

MILLORAR ELS MECANISMES DE DETECCIÓ PRECOÇ I ELS PROCESSOS D'INFORMACIÓ, ORIENTACIÓ, ATENCIÓ I DERIVACIÓ

QUÈ ABORDA AQUESTA LÍNIA?

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer 2025-2030" posa un èmfasi especial en la millora dels mecanismes de detecció precoç i en l'optimització dels processos d'informació i derivació. Aquesta línia és fonamental per oferir un suport adequat a les persones afectades per la malaltia d'Alzheimer i les seves famílies, especialment en les fases inicials de la malaltia, quan la desorientació i la falta de coneixement dels recursos disponibles són habituals.

La detecció precoç com a prioritat

La detecció precoç és clau per abordar la malaltia d'una manera proactiva i eficient. Identificar els primers signes de l'alzheimer permet iniciar accions i suports abans que la malaltia progressi i així millorar la qualitat de vida de les persones afectades i de les persones cuidadores. Per aconseguir-ho, cal millorar la coordinació entre els diversos nivells assistencials (atenció primària, especialitzada i àmbit social) i una col·laboració estreta amb altres agents implicats, com les entitats del tercer sector i els equipaments de proximitat.

Orientació i suport des de les fases inicials

Quan una família rep un diagnòstic d'alzheimer, sovint es troba perduda davant la complexitat del sistema de serveis i recursos disponibles. És imprescindible establir punts d'informació clars i accessibles que ofereixin:

- **Orientació personalitzada**, amb professionals que assessorin sobre els passos que cal seguir, des de l'accés als serveis fins a la gestió emocional.
- **Difusió de recursos**, per informar d'una manera activa sobre serveis públics i entitats de suport.

En aquest sentit, caldria oferir serveis o canals d'assessorament específics per a les persones que acaben de ser diagnosticades (suport emocional, acompanyament a la família, planificació futura, etc.).

Donar a conèixer els serveis disponibles

Un dels reptes identificats és el desconeixement generalitzat, tant per part de la ciutadania com entre els mateixos serveis i entitats, dels recursos que hi ha a la ciutat. Per solucionar-ho, és essencial:

- Fer una revisió exhaustiva de l'oferta de serveis públics i privats per detectar possibles sinergies i complementaritats.
- Establir canals de comunicació efectius per fer arribar la informació a la ciutadania i al conjunt de professionals.
- Crear materials divulgatius específics i accessibles que detallin tots els recursos disponibles.

Fomentar el treball en xarxa

Un altre aspecte clau és millorar el treball en xarxa entre serveis, entitats i equipaments de barri per unificar esforços, compartir informació i establir circuits de derivació més àgils i eficients. Això implicaria:

- Crear plataformes de col·laboració per actualitzar i compartir informació sobre recursos o bé consolidar les plataformes ja existents.
- Establir protocols clars de coordinació i derivació entre els serveis públics, privats i comunitaris.
- Organitzar trobades periòdiques per enfortir els nexes entre agents i garantir un suport coordinat a les persones amb alzheimer.

Cap a una difusió conjunta i efectiva

Per garantir que els recursos arriben a qui els necessita, és imprescindible una estratègia de difusió conjunta que involucri l'Ajuntament, les entitats socials, els centres sanitaris i altres equipaments locals. La comunicació activa i adaptada a les necessitats de cada col·lectiu pot ser decisiva per assegurar que cap família no es quedi enrere en el moment de buscar ajuda.

ALGUNS PUNTS FORTS QUE ES PODEN DESTACAR D'AQUESTA LÍNIA

En els darrers anys, Barcelona ha fet progressos significatius per millorar la detecció precoç, l'atenció i la coordinació dels serveis relacionats amb la malaltia d'Alzheimer.

Espai Barcelona Cuida

L'espai **Barcelona Cuida** és un recurs pioner que s'ha consolidat com un referent per a persones cuidadores i famílies afectades per l'alzheimer. Aquest equipament ofereix informació sobre serveis, programes i recursos, a més d'un suport personalitzat que ajuda a orientar les famílies.

Progrés en l'atenció a les persones cuidadores i les polítiques de cura

La ciutat ha avançat notablement en el reconeixement i el suport a les persones cuidadores i ha situat les polítiques de cura en el centre de l'agenda política. Això es reflecteix en la creació d'eines com la **Targeta Cuidadora**, que facilita l'accés a recursos i serveis específics. Paral·lelament, el portal web **Persones Grans** ofereix una plataforma informativa completa que inclou tots els serveis i equipaments adreçats a la gent gran, amb la possibilitat d'incorporar continguts específics sobre la malaltia d'Alzheimer.

Innovació digital: BCN+65

La tecnologia ha tingut un paper rellevant en la difusió i l'accés als recursos per a la gent gran. L'aplicació **BCN+65**, inspirada en el projecte VinclesBCN, ofereix una eina digital fàcil d'usar amb informació detallada sobre serveis i programes. Amb més de deu mil persones usuàries, aquesta app també permet generar avisos personalitzats, cosa que millora la comunicació i el suport a les persones grans i les seves famílies.

A més a més, cal tenir en compte la teleassistència avançada com a eina que ofereix possibilitats en l'àmbit de la detecció precoç i l'orientació, més enllà de l'atenció en les fases més avançades. Es podria ampliar aquesta eina per tal d'optimitzar les seves potencialitats.

Avenços mèdics en detecció i diagnòstic

Barcelona ha esdevingut un referent en la detecció precoç de la malaltia d'Alzheimer gràcies a la innovació mèdica i a una xarxa assistencial consolidada. Hi destaquen:

- L'ús de **marcadors analítics** en sang, desenvolupats per l'Hospital de Sant Pau i que permeten diagnòstics més ràpids i accessibles.
- Les **tècniques avançades de neuroimatge i neuropsicologia**, que ajuden a identificar amb precisió les fases inicials de la malaltia.
- L'aprovació del **lecanemab**, que obre noves perspectives en el tractament farmacològic.
- El desenvolupament de **teràpies no farmacològiques** adaptades al model d'atenció centrada en la persona (ACP), que posa èmfasi en les necessitats individuals de cada pacient.

Suport social i emocional complementari als serveis mèdics

Barcelona també destaca per oferir serveis que van més enllà de l'atenció mèdica, incloent-hi un suport social i emocional integral. Aquest enfocament holístic garanteix que les persones amb malaltia d'Alzheimer i les persones cuidadores rebin l'atenció necessària per afrontar les complexitats de la malaltia.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Àmbit 3.1. Reforçar la informació i l'orientació municipal

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" aposta per millorar l'accés a la informació i als recursos municipals disponibles per a persones amb deteriorament cognitiu i les seves famílies per garantir així una atenció més eficient i accessible. Per aconseguir-ho, es potenciarà l'espai **Barcelona Cuida** i se'n reforçarà el paper d'acompanyament en aquest àmbit. Això inclourà l'expansió territorial amb el Servei de Benestar i Cures dels casals de barri comunitaris, que funcionaran com a antenes del Barcelona Cuida, i la creació de més **punts d'informació sobre demències** en equipaments municipals, seguint l'exemple de districtes com Nou Barris.

A més, es treballarà per millorar la difusió i el coneixement dels serveis destinats a les persones cuidadores, amb una atenció especial a les situacions de més vulnerabilitat social. També es revisarà el funcionament dels grups de suport per a familiars i persones cuidadores i se'n promourà la creació en formats més homogenis segons la malaltia, la situació i la proximitat, i amb una durada més extensa per garantir-ne la continuïtat i l'efectivitat.

Un altre dels objectius clau serà la creació d'una **pàgina web municipal** que integri tota la informació i els recursos relacionats amb la malaltia d'Alzheimer i les demències a Barcelona aprofitant les plataformes existents per facilitar-hi l'accés i centralitzar la derivació als serveis adequats.

Finalment, es desenvoluparà un **programa de capacitat per a professionals** de l'Ajuntament i serveis municipals que proporcionarà informació actualitzada sobre els recursos disponibles a la ciutat, els circuits de derivació a serveis específics i les pautes per a la detecció precoç de la malaltia. D'aquesta manera, es busca garantir una resposta municipal més coordinada, accessible i efectiva, i millorar l'acompanyament a les persones afectades i les seves famílies en el seu dia a dia.

Àmbit 3.2. Detecció precoç i circuits de derivació

Una línia cabdal de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" és millorar la **detecció precoç del deteriorament cognitiu** i establir circuits de derivació efectius cap als serveis adequats. Per això, es treballarà en la definició d'unes pautes clares per als equipaments de proximitat, especialment els que tenen més relació amb la gent gran.

A més, es treballarà perquè el comerç local pugui detectar signes de deteriorament en clients habituals i alertar els serveis corresponents. Finalment, s'incidirà en la generació d'un sistema d'alertes en els serveis d'atenció domiciliària i de teleassistència per identificar canvis en l'estat cognitiu de les persones usuàries i activar una resposta ràpida.

També es facilitarà l'accés de les persones diagnosticades als serveis i entitats especialitzats i es crearà un catàleg d'orientació.

Àmbit 3.3. Atenció integrada i acompanyament

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" aposta per una atenció integrada i coordinada que millori l'acompanyament de les persones amb demència i el suport a les seves famílies. En aquest sentit, seran molt importants els avenços que puguin produir-se a la ciutat en matèria d'atenció integrada social i sanitària, incloent-hi plataformes d'informació compartida per optimitzar la coordinació entre professionals i la integració de processos.

També es preveu facilitar propostes de formació específica en la malaltia d'Alzheimer al personal implicat en el procés de valoració de la dependència, al Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) i als Serveis Socials, per garantir una intervenció més adaptada a les necessitats d'aquest col·lectiu, i es treballarà en un programa específic d'atenció a persones amb demència per millorar l'acompanyament i la qualitat assistencial.

Per facilitar l'accés als recursos disponibles, a partir del Cerca Salut Barcelona es crearà un **banc unificat de recursos i serveis** que es difondrà entre professionals i entitats. A més, es fomentaran connexions amb entitats del **tercer sector** que, tot i no formar part de les estructures actuals, puguin complementar la xarxa de suport existent.

PROJECTES

› Projecte P10 Protocol integrat de detecció precoç, derivació i acompanyament (àmbit: 3.1, 3.2)

En què consisteix?

Treballar en un protocol-decàleg municipal de detecció precoç, circuits de derivació i acompanyament. S'hi ha de treballar conjuntament amb la Taula i amb professionals de l'àmbit sanitari i de l'àmbit social. Una vegada elaborat, cal presentar-lo a l'àmbit sanitari i a tots els equipaments de proximitat i als serveis d'atenció a la gent gran de la ciutat.

- Generar píndoles formatives per a professionals de l'àmbit social i sanitari amb informació relativa als serveis d'acompanyament per a persones diagnosticades de malaltia d'Alzheimer i altres demències.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, CONSORCI SANITARI DE BARCELONA, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ACCIÓ COMUNITÀRIA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS

› Projecte P11 “Capacitació de professionals municipals i de nivell comunitari per a la detecció precoç i l’orientació (antenes de proximitat)” (àmbit: 3.2)

En què consisteix?

Aquest projecte es concreta en dos tipus d’accions:

- Accions informatives o de capacitació a professionals i persones que treballen en equipaments i serveis de proximitat (districtes, casals i espais de gent gran, casals de barri comunitaris, biblioteques, SAD, projecte Radars, teleassistència, OAC, centres cívics, etc.).
- Accions informatives o de capacitació a la xarxa de comerciants i professionals dels mercats i al teixit comunitari dels barris.

La finalitat és conèixer dificultats i oferir pautes en relació amb la detecció de casos: on adreçar-se, com tractar situacions de desorientació i facilitar espais segurs. Aprofitar el material informatiu i divulgatiu generat en el marc de la Taula i fer-lo extensiu a agents comunitaris.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DIRECCIÓ DE SERVEIS D’ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DIRECCIÓ DE SERVEIS D’ACCIÓ COMUNITÀRIA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, DEPARTAMENT DE CULTURA ALS BARRIS - INSTITUT DE CULTURA, CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA, GUÀRDIA URBANA DE BARCELONA

› Projecte P12 “Demències i lluita contra la soledat” (àmbit: 3.2, 3.3)

En què consisteix?

Incloure accions específiques sobre demències en les estratègies i els programes de lluita contra la soledat, tant per a persones amb deteriorament cognitiu com per a les persones cuidadores.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, DIRECCIÓ DE SERVEIS D’ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P13 Web integrat sobre malaltia d’Alzheimer i demències (àmbit: 3.1)

En què consisteix?

Crear un lloc web de Barcelona amb informació sobre la malaltia, bot de conversa, recursos i activitats per a cada estadi de la malaltia, informació de les entitats, recursos per a les persones cuidadores, xarxa de professionals, etc. Crear un apartat específic amb informació centralitzada, més accessible, i tenir com a prioritat que sigui d’accés fàcil per a les persones cuidadores. Vincular aquest web a altres espais web municipals com el web Persones Grans.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS

LÍNIA 4. ACOMPANYAR

FER DE BARCELONA UNA CIUTAT REFERENT EN INCLUSIÓ I SERVEIS DE SUPORT

QUÈ ABORDA AQUESTA LÍNIA?

La línia 4 de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" estableix com a prioritat fer de la ciutat un exemple de referència en inclusió i en provisió de serveis de suport per a les persones amb alzheimer i per a les persones cuidadores. Aquest compromís reflecteix una aposta decidida per garantir una vida digna i activa a les persones afectades per la malaltia, així com per reconèixer, sostenir i reduir la sobrecàrrega de les famílies i de la comunitat en el procés de cura.

És fonamental reconèixer que les persones amb diagnòstic recent d'alzheimer conserven múltiples capacitats i poden continuar tenint un paper actiu en la comunitat. L'empoderament d'aquestes persones, promovent-ne l'autonomia i la participació, esdevé un element clau per retardar el deteriorament cognitiu, millorar la seva qualitat de vida i garantir els seus drets.

Accessibilitat en l'espai públic i equipaments municipals

Una ciutat inclusiva és la que garanteix que totes les persones, independentment de les seves capacitats cognitives o físiques, puguin gaudir plenament de l'espai públic i dels serveis municipals. Això requereix:

- Adaptar l'espai urbà amb una senyalització clara, accessible i orientada a facilitar la mobilitat i la comprensió.
- Convertir els equipaments municipals en espais amigables amb la demència, mitjançant la formació del personal, els ajustos físics i la creació d'entorns acollidors.

Serveis directes de suport: una resposta essencial

L'articulació actual de cures es fa al voltant de la cobertura de la dependència i, en el cas de l'alzheimer, el pes recau en un 85% en les famílies. Això indica el baix nivell d'acompanyament actual i posa en relleu la necessitat d'ampliar actuacions: els serveis, la formació a professionals i a les famílies, la incorporació de figures d'assistents personals per al deteriorament cognitiu, l'habilitació d'habitatges amb suport i, en general, l'ampliació de projectes de suport.

Per respondre a les necessitats específiques de les persones amb malaltia d'Alzheimer, és fonamental desenvolupar serveis directes que proporcionin assistència personalitzada i un acompanyament adaptat a cada etapa de la malaltia.

Impulsar l'autoorganització comunitària

Un aspecte clau d'aquesta línia és fomentar no només la creació de serveis de suport sinó també promoure l'autoorganització comunitària. Això pot incloure:

- Grups de suport mutu per a cuidadores on compartir experiències, coneixements i recursos.
- Iniciatives liderades per la comunitat que ofereixin activitats, espais de socialització i eines per promoure l'autonomia de les persones afectades.

- Programes que connectin la ciutadania amb les xarxes d'atenció local per generar una societat més solidària i conscient.

Barcelona, com a ciutat referent, té l'oportunitat i la responsabilitat de liderar aquest canvi i demostrar que la inclusió i la cura comunitària són fonaments indispensables del benestar col·lectiu.

ALGUNS PUNTS FORTS QUE ES PODEN DESTACAR D'AQUESTA LÍNIA

Barcelona ha fet avanços importants per convertir-se en una ciutat més inclusiva i accessible, amb una atenció especial vers les necessitats de les persones amb malaltia d'Alzheimer i les seves persones cuidadores. Les polítiques aplicades fins ara no només responen a la necessitat immediata de suport sinó que també estableixen les bases per a una societat més equitativa i conscient dels reptes del futur.

Barcelona, ciutat amigable amb les persones grans

El pla **"Barcelona, ciutat amiga de la gent gran"**, impulsat amb el Consell Assessor de la Gent Gran, proporciona un full de ruta fins al 2030 per convertir la ciutat en un espai més inclusiu. Aquest pla aborda des de l'accessibilitat física fins al compromís amb agents socials, com comerciants i entitats, i ha donat lloc a iniciatives com la **Carta de drets i deures de la gent gran**.

Treball transversal per a una accessibilitat universal

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) lidera accions com la creació de l'**Oficina d'Accessibilitat**, que abordarà no només l'accessibilitat física i urbanística sinó també sensorial, auditiva i comunicativa. Aquest enfocament garanteix que la ciutat sigui veritablement accessible per a tothom, incloses les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències.

Accessibilitat i pacificació urbana

Les polítiques d'accessibilitat estan transformant la ciutat amb millores urbanístiques. Aquests canvis no només faciliten la mobilitat física sinó que també han de beneficiar les persones amb deteriorament cognitiu gràcies a una senyalització més clara i entorns més segurs.

Targeta Cuidadora i polítiques de suport a cuidadores

La **Targeta Cuidadora** és una de les eines destacades i ofereix accés a recursos, serveis i activitats que milloren la qualitat de vida de les persones cuidadores. Aquest programa, integrat en la mesura de govern **"Barcelona cap al dret a la cura 2025-2030"**, ha permès generar nous serveis, recursos i activitats i promoure el reconeixement i el suport emocional i pràctic que necessiten les persones cuidadores.

Serveis d'atenció domiciliària i de teleassistència municipal

Barcelona és la ciutat amb més inversió social de l'Estat i entre els principals serveis de la seva cartera social disposa d'aquests dos puntals de l'atenció domiciliària a l'envelliment i la dependència. Les persones amb demències i els seus familiars poden beneficiar-se del suport d'aquests dos serveis que, tot i partir d'un dèficit històric, amb el temps s'han ampliat i han anat incorporant, i tenen capacitat per continuar incorporant, millores organitzatives i innovacions socials i tecnològiques.

Projectes comunitaris innovadors

Barcelona ha treballat per apropar la xarxa de cures als barris fomentant la interacció i l'autoorganització comunitària. El nou Servei de Benestar i Cures que es comença a implantar dins del nou model de **casals de barri comunitaris** treballarà en aquesta línia. De manera similar, el **projecte Radars** i el **projecte “Baixem al carrer”** **tenen per objectiu reduir la soledat i treballar comunitàriament per millorar la qualitat de vida de les persones grans generant xarxes de voluntariat, comerciants i equipaments, promovent la creació d'iniciatives inclusives i reduint l'aïllament de les persones que tenen dificultats per sortir de casa.** Altres programes, com **VinclesBCN**, combaten la soledat de les persones grans amb l'ajuda de la tecnologia i la dinamització social i connecten més de tres mil persones usuàries a través de grups d'interès i activitats compartides.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Àmbit 4.1. Treballar per la inclusió cognitiva a la ciutat

L'estratègia “Barcelona per l'alzheimer” aposta per una ciutat més accessible i inclusiva per a les persones amb deteriorament cognitiu i garanteix espais, serveis i entorns adaptats a les seves necessitats. En aquest sentit, es duran a terme auditories de l'espai públic i dels serveis municipals per millorar-ne l'amigabilitat i s'abordaran aspectes com una senyalització clara, la seguretat dels entorns, la disponibilitat de zones de descans i l'accés al transport adaptat. A més, es treballarà amb els equipaments comunitaris perquè puguin oferir recursos adaptats a persones amb demència, especialment en les primeres fases i en casos de demència precoç.

Per facilitar l'accés a aquests espais adaptats, es crearà un mapa d'actius inclusius i es fomentarà la participació de les persones amb deteriorament cognitiu i el seu entorn en els processos de transformació urbana per assegurar que la ciutat respongui millor a les seves necessitats.

Pel que fa a l'habitatge, es desenvoluparan recomanacions per adaptar el parc públic i privat i afavorir entorns segurs i accessibles per a les persones amb malaltia d'Alzheimer i els seus familiars.

A més, s'impulsaran programes formatius per a serveis públics com el transport, els equipaments comunitaris i els punts d'informació, amb l'objectiu de garantir un suport adequat i respectuós i, més endavant, valorar ampliar aquests programes a comerços i negocis per sensibilitzar-los sobre les característiques de la malaltia i facilitar un millor tracte als clients amb demència.

També caldrà estudiar estratègies per facilitar la participació de les persones amb demències lleus en activitats comunitàries municipals, com ara les esportives, incloent-hi l'“Activa't als parcs”, i revisar les opcions de transport adaptat i bonificat.

Amb aquestes accions, Barcelona avança cap a una ciutat més inclusiva on les persones amb alzheimer puguin desenvolupar la seva vida quotidiana amb més autonomia, seguretat i dignitat.

Àmbit 4.2. Incidir en el desenvolupament de serveis adreçats a les persones amb demència i les persones cuidadores

L'estratègia “Barcelona per l'alzheimer” aposta per ampliar i millorar els serveis destinats tant a les persones amb demència com a les persones que les cuiden i així garantir una atenció més especialitzada i adaptada a les seves necessitats.

Per reforçar l'atenció a les persones amb deteriorament cognitiu, es preveu ampliar la xarxa de serveis, incloent-hi l'impuls dels centres de dia municipals per a fases lleus i mo-

derades, com el que s'està configurant a l'antiga Model, per tal de disposar d'un centre de dia especialitzat que abordi les necessitats específiques de les persones amb demències, i reclamar més centres especialitzats per a estadis avançats de la malaltia.

A més, es treballarà en un model especialitzat de Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) amb un equip multidisciplinari, així com en la millora de la teleassistència adaptada i del servei MIMAL afegint opcions de contacte directe amb la Guàrdia Urbana o altres serveis d'emergència.

Paral·lelament, es desenvoluparan mesures per prevenir el maltractament a persones amb deteriorament cognitiu i s'exploraran noves tecnologies, com l'ús del robot ARI en l'atenció a persones amb alzheimer. També es treballarà per promoure programes específics per a persones amb demència en edat laboral i adaptar els serveis a les seves necessitats.

Per millorar el suport a familiars i persones cuidadores, es reforçaran els serveis de Barcelona Cuida i la Targeta Cuidadora i s'aproparà la seva presència als districtes. També es fomentarà la creació d'espais digitals i d'aplicacions per connectar persones cuidadores i facilitar-los el suport i la col·laboració. Es potenciarà la formació de persones cuidadores professionals i no professionals, amb recursos autoformatius i millores en els plans formatius del SAD i altres serveis assistencials.

A més, es facilitaran serveis d'orientació psicològica i jurídica que abordin aspectes com la gestió emocional, els recursos legals i la planificació anticipada de les cures. També es preveu millorar l'oferta del SAD com a eina per donar temps de respir a les persones cuidadores, especialment en moments de crisi, i continuar promovent polítiques de conciliació laboral perquè les empreses facilitin la tasca de les persones que cuiden familiars amb malaltia d'Alzheimer.

PROJECTES

› Projecte P14 “Barcelona, urbanisme accessible per a les persones amb demències” (àmbit: 4.1)

En què consisteix?

Aprofundir en el pilot d'observació que va dur a terme la Taula Barcelona per l'Alzheimer a les Corts. Es podrien recuperar els resultats d'aquest treball, fer altres observacions en altres espais públics i treballar recomanacions i orientacions sobre com assegurar, en les transformacions urbanes, que l'espai públic sigui adequat per a persones amb demència.

També es tracta d'incorporar la mirada de les persones amb deteriorament cognitiu i del seu entorn en els processos participatius que s'organitzin. Per fer-ho, es pot aprofitar la capacitat de convocatòria i la xarxa relacional de les entitats que formen part de la Taula Barcelona per l'Alzheimer.

En el marc d'aquest projecte també es planteja preparar alguna acció per promoure el concepte *dementia friendly*, tenint en compte esdeveniments com la Capitalitat de l'Arquitectura durant el 2026.

En el marc d'aquest projecte també es preveu incorporar la mirada de les persones amb malaltia d'Alzheimer en la posada en marxa de la futura Oficina d'Accessibilitat de l'IMPD.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: GERÈNCIA D'ÀREA D'URBANISME I HABITATGE, INSTITUT MUNICIPAL DE PERSONES AMB DISCAPACITAT, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P15 “Barcelona, habitatge accessible per a les persones amb demències” (àmbit: 4.1)

En què consisteix?

Treballar en recomanacions per avançar en l'adaptació del parc d'habitatge públic a les persones amb malaltia d'Alzheimer i el seu entorn. Es podrien treballar recomanacions i orientacions per fer que el parc públic d'habitatge de la ciutat estigui més adaptat a les necessitats d'aquest col·lectiu.

Es podria fer, per exemple, algun pilot de visita amb les entitats de la Taula a algun habitatge del parc públic per tal d'extreure recomanacions i orientacions en aquest àmbit. També es tracta de donar a conèixer ajudes de l'IMPD en relació amb l'habitatge a les entitats de la Taula.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: GERÈNCIA D'ÀREA D'URBANISME I HABITATGE, INSTITUT MUNICIPAL DE PERSONES AMB DISCAPACITAT, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS

› Projecte P16 “Barcelona, equipaments inclusius” (àmbit: 4.1)

En què consisteix?

Crear una xarxa i un mapa d'equipaments inclusius envers les persones amb demències.

Treballar amb equipaments comunitaris en l'adaptació dels seus recursos a les necessitats de les persones amb demència, en especial, en estadis inicials. Inicialment, es plantegen fer els pilots següents:

- CASALS COMUNITARIS: proposar orientacions perquè puguin habilitar espais amigables per a persones amb demències i les seves cuidadores.
- IMSS: impuls de l'abordatge de les malalties neurodegeneratives aprofitant la futura posada en marxa del Centre d'Atenció Integral.
- BIBLIOTEQUES: proposar orientacions perquè les biblioteques puguin habilitar espais amigables per a persones amb demència i les seves cuidadores (emmirallar-se en els [espais sensorials](#)).
- MUSEUS: pilot de diagnosi d'accessibilitat dels museus per a persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències. Es pot programar una visita a un museu per analitzar-ne l'accessibilitat i generar una llista de recomanacions.

Adicionalment, es plantegen altres accions en equipaments com casals i espais de gent gran i centres cívics.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DEPARTAMENT DE CULTURA ALS BARRIS - INSTITUT DE CULTURA, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ACCIÓ COMUNITÀRIA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P17 Punts d'assessorament sobre demències (àmbit: 4.2)

En què consisteix?

Crear més punts d'assessorament, informació i orientació en demències permanents a equipaments municipals, seguint el model de Nou Barris, per exemple, o el de l'espai Barcelona Cuida. Es podria començar aprofitant el pilot del Servei de Benestar i Cures Comunitàries que s'està implantant a vuit casals de la ciutat.

Als punts d'assessorament sobre demències caldria vincular-hi un servei d'orientació psicològica i legal per a persones cuidadores o poder derivar-les a serveis que s'ofereixin a la ciutat en aquesta matèria.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ACCIÓ COMUNITÀRIA, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P18 Solucions tecnològiques per a persones amb demències i cuidadores (àmbit: 4.2)

En què consisteix?

Posar a disposició de les persones amb malaltia d'Alzheimer i cuidadores solucions tecnològiques que vagin orientades a millorar-ne la qualitat de vida. Es proposa treballar en el següent:

- Desenvolupament d'una versió evolucionada amb intel·ligència artificial de l'InfoCanal BCN per l'Alzheimer per tal que les persones amb demències i les persones cuidadores puguin accedir a informació verificada.
- Implantació d'una prova pilot d'un projecte de suports pràctics, capacitació i acompanyament psicosocial adreçat a les persones cuidadores.
- Valoració de la posada en marxa d'una aplicació que pugui posar directament en contacte les persones cuidadores per criteris d'afinitat (com el territorial i la situació de la persona cuidada), partint de solucions existents, com en el cas de VinclesBCN.

En l'àmbit de la innovació tecnològica es pot treballar en el contrast i el codisseny de serveis amb les entitats pel seu coneixement específic tant professional com des de les cures. Cal fer valer la seva perspectiva en relació amb quines funcionalitats ha de tenir i quins problemes ha de resoldre, per exemple, en la implementació del robot ARI.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA, DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P19 Demència i edat laboral (àmbit: 4.2)

En què consisteix?

Desenvolupar un programa específic per abordar la casuística de les demències en edat laboral per a persones que les pateixen, i treballar per promoure més polítiques de conciliació personal a les empreses. Aquest projecte es podria desenvolupar en sinergia amb la Xarxa NUST i plantejar accions formatives a les empreses o altres sessions de reflexió estratègica per elaborar recomanacions i orientacions.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, BARCELONA ACTIVA

› Projecte P20 Demència i edat laboral (àmbit: 4.2)

En què consisteix?

Elaborar una guia d'orientacions adreçada a professionals de serveis domiliaris tant públics com privats. Aquesta guia hauria d'oferir informació especialitzada per acompanyar persones amb malaltia d'Alzheimer o altres demències usuàries d'aquests serveis (facilitació de la comunicació, rehabilitació cognitiva, suport a les persones cuidadores).

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P21 Pla de xoc per abordar el maltractament a persones amb demències (àmbit: 4.2)

En què consisteix?

Generar un espai de treball compartit per continuar donant a conèixer els protocols actuals. Revisar i actualitzar els protocols compartits d'actuació per intervenir en casos de maltractament a persones amb demències des de la perspectiva del treball restauratiu.

Promoure una estratègia comuna de l'àmbit de salut (Equip d'Atenció Primària) i social (Serveis Socials) amb el suport i el treball conjunt entre professionals davant casos complexos (juristes, psicòlegs/òlogues, etc.). Es poden aprofitar les bones pràctiques i el coneixement de les entitats participants de la Taula en l'àmbit de la detecció del maltractament i el circuit d'actuació dels diversos serveis.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DIRECCIÓ D'ATENCIÓ INTEGRADA SOCIAL I SANITÀRIA - CONSORCI SANITARI DE BARCELONA, DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ DE LES PERSONES GRANS

En què consisteix?

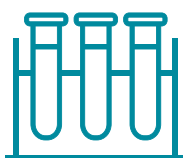
Generar espais de treball de debat i diàleg entre professionals per analitzar els límits i les possibilitats de cada agent a l'hora d'actuar davant les situacions de desorientació de les persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències.

Elaborar una guia compartida de geolocalització incorporant la Guàrdia Urbana. Promoure el coneixement d'eines de geolocalització que faciliten la vida autònoma de les persones amb deteriorament cognitiu i la de les seves famílies.

Donar a conèixer eines que estan a l'abast de la població per garantir la geolocalització de les persones amb malaltia d'Alzheimer o altres demències.

Generar un circuit de treball conjunt entre l'IMSS, la Guàrdia Urbana i les famílies cuidadores per optimitzar aquestes eines.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS D'ENVELLIMENT - INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS, GUÀRDIA URBANA DE BARCELONA

LÍNIA 5. RECERCA

FOMENTAR LA RECERCA MÈDICA I SOCIAL PER ENTENDRE I AFRONTAR AMB MÉS EFICÀCIA L'IMPACTE DE L'ALZHEIMER I FACILITAR-NE LA DIVULGACIÓ

QUÈ ABORDA AQUESTA LÍNIA?

La línia 5 de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer 2025-2030" subratlla la necessitat de prioritzar i potenciar la recerca mèdica i social com a eina fonamental per entendre millor l'impacte de l'alzheimer i dissenyar respostes més efectives.

Prioritzar les demències en la recerca en salut i social

Les demències, incloent-hi la malaltia d'Alzheimer, són un dels principals reptes de salut pública del segle XXI. Barcelona, com a ciutat referent en recerca i innovació, ha d'assumir el lideratge en aquest àmbit i garantir que les demències esdevinguin una prioritat de la inversió en recerca tant mèdica com social. Aquesta inversió ha de permetre abordar els múltiples aspectes de la malaltia, des dels avenços en diagnòstic i tractament fins a la comprensió de les conseqüències socials i econòmiques.

La recerca no ha de limitar-se als aspectes mèdics. És fonamental analitzar els determinants socials de la salut cognitiva, com ara l'accés a l'educació, les condicions laborals, l'habitatge o el suport comunitari. Aquesta perspectiva permet abordar les causes estructurals de les desigualtats i dissenyar unes intervencions més inclusives i equitatives.

A més, cal promoure estudis que explorin les conseqüències socials de l'alzheimer, inclosos l'estigma associat a la malaltia, la soledat de les persones afectades i l'esgotament emocional de les persones cuidadores.

Conèixer l'impacte de l'alzheimer a la ciutat

És imprescindible entendre l'impacte de l'alzheimer a Barcelona en totes les seves dimensions. Hi destaquen dos tipus d'impacte:

- **Impacte econòmic:** cal mesurar els costos directes (sanitaris i socials) i indirectes (pèrdua de productivitat, càrrega per a les famílies) a fi de planificar polítiques de suport més eficients.
- **Impacte social:** cal avaluar les conseqüències en les relacions familiars, les dinàmiques comunitàries i la cohesió social.

Disposar de dades fiables i accessibles és un element clau a l'hora d'orientar les polítiques públiques basades en l'evidència.

Divulgar els resultats per transformar la realitat

Un dels objectius fonamentals d'aquesta línia és garantir que els resultats de la recerca es difonguin d'una manera efectiva i arribin tant a la ciutadania com al conjunt de professionals i als i a les responsables polítics. La divulgació del coneixement no només augmenta la consciència social sobre la malaltia sinó que també impulsa canvis en les polítiques públiques i fomenta una implicació col·lectiva en la seva gestió.

Fomentar la recerca mèdica i social sobre l'alzheimer és essencial per afrontar amb més eficàcia els reptes que aquesta malaltia planteja. Invertir en l'estudi dels determinants de la salut cognitiva, de l'impacte econòmic i social, i de les desigualtats associades és una inversió en el benestar col·lectiu. Barcelona té l'oportunitat d'esdevenir un referent en aquest camp creant una base de coneixement sòlida que permeti transformar la realitat i millorar la vida de les persones afectades i les seves famílies.

ALGUNS PUNTS FORTS QUE ES PODEN DESTACAR D'AQUESTA LÍNIA

En els darrers anys s'han fet avenços importants que han convertit Barcelona en un referent internacional en la recerca i la innovació en l'àmbit de les demències.

El HUB Alzheimer Barcelona: un espai pioner

La creació del **HUB Alzheimer Barcelona** representa una fita clau. Aquesta iniciativa, liderada per la Fundació Pasqual Maragall i amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, aplega entitats de recerca de primer nivell com l'Ace Alzheimer Center Barcelona, el BarcelonaBeta Brain Research Center i els hospitals terciaris de la ciutat: el Clínic, el Vall d'Hebron, el Sant Pau i el del Mar. Aquest espai col·laboratiu busca promoure la recerca conjunta i fer valer els avenços científics i tècnics sobre la malaltia d'Alzheimer, a més de reforçar el lideratge de Barcelona en aquest àmbit.

Suport a la recerca mèdica i social

L'Ajuntament de Barcelona ha donat suport a projectes capdavaners, com el **projecte Alfa Cognició** del BarcelonaBeta Brain Research Center. Aquest estudi, amb més de tretze anys de trajectòria, analitza indicadors genètics i biomarcadors en familiars de persones amb alzheimer i proporciona dades fiables i valuoses sobre la possible heretabilitat de la malaltia.

A més, la ciutat impulsa convocatòries de recerca competitiva que financen fins al 100% dels projectes presentats i prioritza temes de salut relacionats amb les demències. Aquesta inversió en recerca no només fa avançar el coneixement mèdic sinó que també té un impacte directe en la qualitat de vida de les persones afectades i les seves famílies.

Evidències científiques sobre la prevenció

Un dels grans èxits de la recerca és la consolidació d'evidències científiques que indiquen que fins al **44% de les demències es poden evitar** mitjançant la modificació de factors de risc. Aquesta informació és clau per impulsar estratègies de prevenció que abordin determinants socials de la salut, com ara la renda i l'accés als serveis, i que redueixin les desigualtats.

Transferència i visibilització del coneixement

Barcelona no només lidera la recerca sinó que també treballa per garantir que els seus resultats arribin a la ciutadania. Se celebren **jornades i trobades de divulgació científica** per compartir avenços amb professionals i famílies. Un exemple destacat és el **reconeixement a la doctora Mercè Boada** amb la Medalla d'Or al mèrit científic, una mostra del valor que s'atorga a la transferència de coneixement i al treball fet des de la ciutat.

Mapa de prevalença i noves eines diagnòstiques

La creació d'un **mapa de prevalença basat en el subministrament de medicaments** és una altra de les fites rellevants. Aquest recurs ofereix una visió clara de l'impacte de la malaltia a Barcelona i facilita una planificació més efectiva dels serveis. Paral·lelament, avenços com l'ús dels marcadors analítics de sang desenvolupats per l'Hospital de la Santa Creu i tècniques innovadores de neuroimatge han millorat significativament la detecció precoç.

Reforç de la prioritat de la salut en la recerca

Amb la presentació del **Pla estratègic de ciència i innovació**, l'Ajuntament referma el seu compromís amb la recerca en salut i hi inclou específicament les demències com a tema prioritari. Aquest enfocament assegura que l'alzheimer rebrà l'atenció necessària per continuar avançant en el seu coneixement i tractament.

Els avenços fets en l'àmbit de la recerca i la divulgació científica a Barcelona no només situen la ciutat com a líder internacional en la lluita contra l'alzheimer sinó que també reflecteixen un compromís amb el benestar de les persones afectades i les seves famílies. A través d'iniciatives com el HUB Alzheimer Barcelona, el suport a projectes pioners i la promoció de la transferència del coneixement, Barcelona continua avançant cap a un futur on la recerca esdevindrà una eina clau per afrontar els reptes de les demències.

ÀMBITS I ACTUACIONS CLAU

Àmbit 5.1. Situar Barcelona com a ciutat capdavantera en recerca sobre alzheimer i demències a escala internacional

Barcelona vol consolidar-se com a referent en la investigació de la malaltia d'Alzheimer i les demències impulsant iniciatives que reforcin el coneixement i la innovació en aquest àmbit. Un dels projectes clau serà el desplegament del HUB Alzheimer Barcelona que es dotarà de les infraestructures necessàries per fomentar la recerca i la col·laboració entre institucions científiques, sanitàries i socials.

A més, es promourà la recerca social sobre l'impacte de la malaltia i s'abordaran aspectes com la qualitat de vida de les persones afectades i les seves famílies. Per entendre millor la seva evolució i planificar respostes efectives, es treballarà en la configuració d'un cens de demències a Barcelona amb informació territorialitzada que permeti anticipar necessitats i adaptar els serveis.

També es treballarà en la valoració dels serveis municipals per tal de millorar l'acompanyament a les persones amb demència i les persones cuidadores.

Finalment, es valorarà la creació d'una càtedra sobre alzheimer i demències a Barcelona per reforçar el compromís acadèmic i científic de la ciutat en aquest camp.

Àmbit 5.2. Treballar per difondre de manera efectiva els resultats de la recerca entre professionals i ciutadania

Perquè la recerca en alzheimer tingui un impacte real en la societat és essencial garantir-ne una difusió accessible i efectiva tant a professionals com a la ciutadania. En aquest sentit, es potenciarà la divulgació científica a través d'activitats culturals i artístiques i apropant el coneixement sobre la malaltia a la població mitjançant formats innovadors i participatius. A més, es promouran accions divulgatives en equipaments municipals i es facilitaran espais on la ciutadania pugui conèixer de primera mà els avenços en la recerca i les seves aplicacions pràctiques.

Paral·lelament, s'aprofitaran espais com la mateixa Taula Barcelona per l'Alzheimer per presentar i compartir els resultats de la recerca i s'aprofitarà, també, el paper de les entitats com a altaveus per ampliar la difusió, fet que també garanteix que aquest coneixement arribi al conjunt de la societat i aquesta se'n beneficiï.

Àmbit 5.3. Avançar en l'obtenció de dades compartides i al servei de la recerca

Disposar de dades fiables i accessibles és un element clau a l'hora d'orientar les polítiques públiques basades en l'evidència. En aquest sentit, es fa necessari ampliar el coneixement i les dades disponibles sobre la prevalença i l'evolució de la malaltia d'Alzheimer i altres demències a la ciutat. Cal treballar per avançar en l'obtenció de dades compartides i posar-les al servei de la recerca. Aquest fet també permetrà avaluar els serveis i les polítiques públiques i també servirà per nodrir la recerca i el coneixement d'aquestes malalties.

És rellevant poder disposar d'un registre de dades per fer seguiment de la malaltia i per conèixer els perfils de les persones afectades i la seva evolució, entre d'altres. Indicadors com el registre de diagnòstics o el nombre d'atencions per part de les entitats poden ser de molta utilitat per conèixer l'impacte i les necessitats de la població i continuar dissenyant accions adequades a l'actualitat de les persones amb demències.

Cal destacar que el fet de compartir dades i la seva obtenció s'han de basar en un principi d'ètica i confidencialitat.

Així mateix, és clau entendre l'impacte de l'alzheimer a Barcelona en totes les seves dimensions (tant econòmic com social, com s'ha esmentat anteriorment).

PROJECTES

› Projecte P23 HUB Alzheimer Barcelona (àmbit: 5.1)

En què consisteix?

Prioritzar el desplegament i la posada en marxa del HUB Alzheimer Barcelona per tal de reforçar-lo i consolidar-lo. Treballar per reforçar el HUB i mantenir el lideratge de la ciutat en recerca sobre alzheimer. Consolidar un espai de treball estable de col·laboració entre l'Ajuntament, els agents científics i les entitats per tal d'ampliar el potencial, els recursos i l'impacte d'aquest àmbit.

POSSIBLES COL·LABORACIONS: ORGANITZACIONS INTEGRANTS DEL HUB

› Projecte P24 Espai d'àgora de recerca (àmbit: 5.2)

En què consisteix?

Organitzar presentacions de resultats de recerques impulsades per l'Ajuntament i pel HUB Alzheimer Barcelona aprofitant el marc de la Taula Barcelona per l'Alzheimer: presentar projectes ja acabats, socialització de resultats, presentació de primers resultats de recerques que estan en procés, etc. Les entitats que formen part de la Taula tenen capacitat per esdevenir altaveus d'aquests resultats de recerca i ampliar així, l'impacte de la transferència de resultats.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DEPARTAMENT DE CIÈNCIA I INNOVACIÓ, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES

› Projecte P25 Càtedra d'alzheimer de Barcelona (àmbit: 5.1)

En què consisteix?

Treballar conjuntament en l'aspiració de convertir la ciutat de Barcelona en ciutat científica referent en relació amb la malaltia d'Alzheimer i altres demències. Un dels instruments a explorar seria la creació d'**una càtedra en aquest àmbit**.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DEPARTAMENT DE CIÈNCIA I INNOVACIÓ

› Projecte P26 Alzheimer i dades (àmbit: 5.1 i 5.2)

En què consisteix?

Aprofundir en el coneixement de la malaltia d'Alzheimer i de l'impacte de les estratègies de suport mitjançant les dades:

- Fer un cens epidemiològic de demències per disposar de dades de la incidència de les demències a Barcelona. Cal explorar les fonts existents i saber si s'utilitzen indicadors d'alzheimer.

Posar en marxa enquestes municipals per obtenir dades directes sobre necessitats i sobre l'avaluació dels serveis municipals per part de persones amb demències i persones cuidadores.

 POSSIBLES COL·LABORACIONS: DIRECCIÓ DE SERVEIS DE SALUT I CURES, DIRECCIÓ DE SERVEIS DE PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA, AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE BARCELONA, CONSORCI SANITARI DE BARCELONA.

4.2. Resum del Pla d'acció

LÍNIA 1. SENSIBILITZAR

SENSIBILITZAR LA CIUTADANIA I DESESTIGMATITZAR L'ALZHEIMER

Projecte P1 Campanya "Barcelona conscient" (àmbit: 1.1, 1.2)

Projecte P2 "Parlem d'alzheimer i demències a les biblioteques" (àmbit: 1.2)

Projecte P3 Curtmetratge sobre vivències amb la malaltia d'Alzheimer i demències (àmbit: 1.1, 1.2)

Projecte P4 "Sensibilitzem les escoles" (àmbit: 1.2)

Projecte P5 "Sensibilitzem l'equip municipal i els/les professionals d'equipaments municipals" (àmbit: 1.3, 1.4)

LÍNIA 2. PREVENIR

PROMOURE LA SALUT CEREBRAL, L'EMPODERAMENT COGNITIU I LA PREVENCIÓ COM A PRIORITAT DE SALUT PÚBLICA

Projecte P6 Programa de ciutat d'estimulació cognitiva (àmbit: 2.1, 2.2)

Projecte P7 "Treballem l'estimulació cognitiva a les biblioteques" (àmbit: 2.2)

Projecte P8 Mapatge d'actius d'estimulació cognitiva (àmbit: 2.2)

Projecte P9 Accions de prevenció per a la salut cerebral (àmbit: 2.1)

LÍNIA 3. ORIENTAR

MILLORAR ELS MECANISMES DE DETECCIÓ PRECOÇ I ELS PROCESSOS D'INFORMACIÓ, ORIENTACIÓ, ATENCIÓ I DERIVACIÓ

Projecte P10 Protocol integrat de detecció precoç, derivació i acompanyament (àmbit: 3.1, 3.2, 3.3)

Projecte P11 Capacitació de professionals municipals i de nivell comunitari per a la detecció precoç i l'orientació (antenes de proximitat) (àmbit: 3.2)

Projecte P12 "Demències i lluita contra la soledat" (àmbit: 3.3)

Projecte P13 Web integrat sobre malaltia d'Alzheimer i demències (àmbit: 3.1)

LÍNIA 4. ACOMPANYAR

FER DE BARCELONA UNA CIUTAT REFERENT EN INCLUSIÓ I SERVEIS DE SUPORT

Projecte P14 “Barcelona, urbanisme accessible per a les persones amb demències” (àmbit: 4.1)

Projecte P15 “Barcelona, habitatge accessible per a les persones amb demències” (àmbit: 4.1)

Projecte P16 “Barcelona, equipaments inclusius” (àmbit: 4.1)

Projecte P17 Punts d’assessorament sobre demències (àmbit: 4.2)

Projecte P18 Solucions tecnològiques per a persones amb demències i cuidadores (àmbit: 4.2)

Projecte P19 Demència i edat laboral (àmbit: 4.2)

Projecte P20 Programes de serveis domiciliaris (àmbit: 4.2)

Projecte P21 Pla de xoc per abordar el maltractament a persones amb demències (àmbit: 4.2)

Projecte P22 Guia de geolocalització (àmbit: 4.2)

LÍNIA 5. RECERCA

FOMENTAR LA RECERCA MÈDICA I SOCIAL PER ENTENDRE I AFRONTAR AMB MÉS EFICÀCIA L'IMPACTE DE L'ALZHEIMER I FACILITAR-NE LA DIVULGACIÓ

Projecte P23 HUB Alzheimer Barcelona (àmbit: 5.1)

Projecte P24 Espai d’àgora de recerca (àmbit: 5.2)

Projecte P25 Càtedra d’alzheimer de Barcelona (àmbit: 5.1)

Projecte P26 Alzheimer i dades (àmbit: 5.1, 5.2)

4.3. Productes destacats adreçats a persones amb demències, persones cuidadores i ciutadania

PRODUCTES ADREÇATS A PROMOURE L'AUTONOMIA DE LES PERSONES AMB DEMÈNCIES I PERSONES CUIDADORES

Un dels objectius centrals de l’estratègia és **promoure l’autonomia de les persones amb malaltia d’Alzheimer i les seves persones cuidadores**. A continuació es destaquen algunes de les iniciatives més rellevants en aquest sentit.

A. Accions destacades per promoure l'autonomia de les persones amb malaltia d'Alzheimer

Aquestes accions tenen com a objectiu **fomentar la independència i la participació activa** de les persones amb alzheimer en la societat:

- **Programa d'estimulació cognitiva i empoderament cognitiu**
 - Creació d'un **catàleg d'activitats d'estimulació cognitiva** per a persones amb deteriorament cognitiu lleu o inicial.
 - Promoció d'activitats en **equipaments municipals** per mantenir les capacitats cognitives actives i facilitar que les persones amb deteriorament cognitiu puguin participar en la **vida comunitària**.
 - Identificació i difusió d'espais i activitats a la ciutat que fomenten la **capacitat cognitiva i social** de les persones afectades.
- **Treball en la detecció precoç i el diagnòstic precoç**
 - Suport a la millora dels mecanismes per identificar els primers símptomes i facilitar l'accés a **programes d'intervenció precoç**, amb l'objectiu de retardar el deteriorament i mantenir l'autonomia el màxim temps possible.
- **Accessibilitat de l'espai públic i equipaments adaptats**
 - **Adequació d'espais i serveis públics** per fer-los més accessibles i segurs per a persones amb deteriorament cognitiu.
 - Potenciació de barris inclusius perquè les persones amb alzheimer puguin **mantenir rutines i activitats quotidianes** amb més facilitat.

B. Accions destacades per donar suport a l'autonomia de les persones cuidadores

Aquestes iniciatives estan pensades per donar **suport i formació a les persones cuidadores**, així com per oferir recursos que permetin alleugerir la seva càrrega i millorar la seva qualitat de vida:

- **Espai Barcelona Cuida i recursos de capacitat**
 - Expansió dels punts d'informació i assessorament per a **persones cuidadores** per oferir suport emocional i pràctic.
 - Centralització de recursos informatius per **facilitar la gestió del dia a dia** i evitar el "pelegrinatge administratiu".
 - Incorporació **d'innovacions tecnològiques** que facilitin pautes d'actuació i espais de socialització per a persones cuidadores.
- **Potenciació dels espais de respir per a persones cuidadores**
 - Reforç dels serveis de **descans per a persones cuidadores** que els permetin moments de desconnexió i cura personal.
- **Targeta Cuidadora i altres suports personalitzats**
 - Foment de l'ús de la Targeta Cuidadora, que permet **accedir a serveis, ajudes i activitats específiques** per a persones cuidadores.
- **Web centralitzada d'informació i recursos** per trobar fàcilment serveis disponibles a la ciutat.

PRODUCTES ADREÇATS AL CONJUNT DE LA CIUTADANIA

Aquesta iniciativa posa a disposició de la ciutadania una sèrie de serveis i recursos concrets:

- **Sensibilització i informació accessible**

- **Campanyes de sensibilització** per reduir l'estigma i donar a conèixer la realitat de la malaltia d'Alzheimer.
- **Xerrades i tallers en biblioteques i centres cívics** per facilitar informació sobre la malaltia i les opcions de suport.
- **Curtmetratges i materials educatius en escoles** per fomentar la comprensió intergeneracional de la malaltia d'Alzheimer.

- **Prevenició i promoció de la salut cerebral**

- **Programes de salut cerebral** per fomentar hàbits saludables i reduir el risc de demència.
- **Tallers d'estimulació cognitiva** en casals i espais de gent gran i biblioteques per mantenir la ment activa.
- **Mapatge d'activitats comunitàries** per facilitar l'accés a opcions de prevenció i suport.

- **Recerca i innovació**

- **Suport a l'impuls de la recerca mèdica i social** per millorar el diagnòstic i el tractament de la malaltia d'Alzheimer.
- **Col·laboració amb hospitals i centres de recerca** per desenvolupar nous avenços científics i tecnològics.

5. La governança de l'estratègia

5.1. Dinàmica de treball col·laboratiu

L'estratègia "Barcelona per l'alzheimer 2025-2030" està impulsada per la **Direcció de Serveis de Salut i Cures de l'Ajuntament de Barcelona**. A més, disposa d'un espai clau de coproducció, la **Taula Barcelona per l'Alzheimer** (integrada per AFAB - Associació de Familiars d'Alzheimer de Barcelona, Fundació Pasqual Maragall, Alzheimer Catalunya Fundació, Ace Alzheimer Center Barcelona i Fundació Uszheimer).

La coordinació entre tots els agents implicats, tant públics com privats, és essencial per garantir una aplicació coherent i efectiva de l'estratègia. Aquest model de governança equitatiu assegura que cada entitat tingui un rol fonamental, amb una presa de decisions col·lectiva i participativa que reflecteix el compromís comú per afrontar els reptes de l'alzheimer.

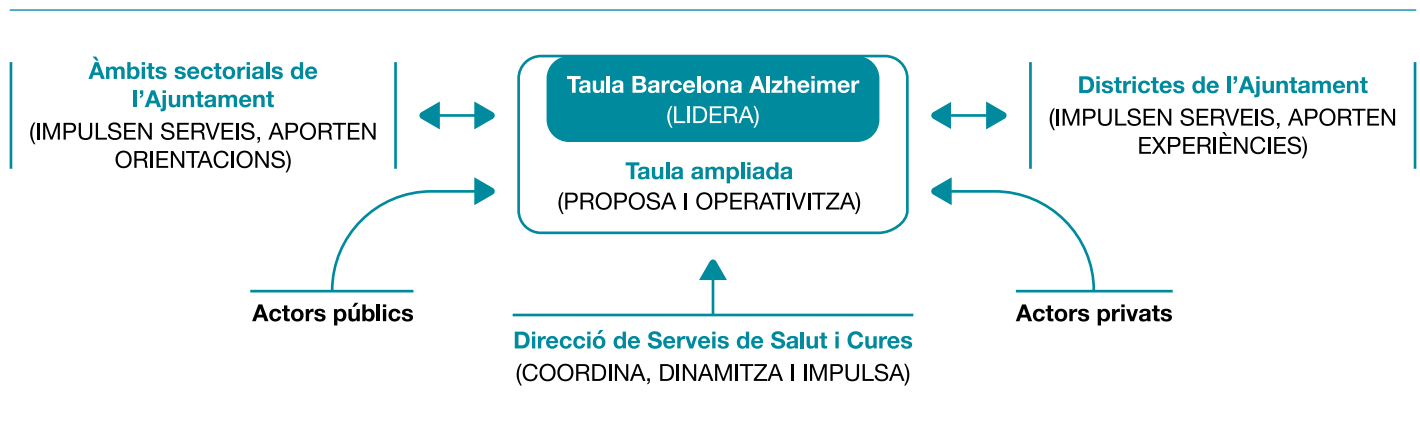
A més, l'estratègia i, especialment, el Pla d'acció 2025-2030 es treballaran en un marc més ampli, la Taula Ampliada, en la qual els departaments municipals i organismes im-

plicats participaran en l'impuls dels projectes identificats. A més, està oberta a la resta d'agents de la ciutat que intervenen en aquest àmbit. Aquesta Taula Ampliada és un espai de treball col·laboratiu amb dues finalitats: coordinar esforços i impulsar els projectes concrets derivats de l'estratègia.

La Taula Ampliada concreta la seva activitat a través del següent:

- L'impuls de projectes operatius derivats de l'estratègia.
- L'intercanvi de coneixement i bones pràctiques entre els seus membres.
- Les reflexions estratègiques sobre com avançar en les polítiques en l'àmbit de l'alzheimer a la ciutat.

Model de governança de l'estratègia

5.2. Seguiment i avaluació

Objectiu

Assegurar el seguiment efectiu de les accions i l'assoliment dels objectius de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer 2025-2030", i garantir la participació de les entitats implicades i la millora contínua.

Dinàmica de treball

1. Sessions trimestrals de seguiment de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" per part de la Taula Barcelona per l'Alzheimer:
 - Presentar els avenços dels projectes que formen part del Pla d'acció i que hagin estat objecte de prioritització trimestral per part de la Taula.
 - Identificar obstacles i proposar solucions col·laboratives.
2. Sessions semestral de coordinació amb la Taula Ampliada
 - Convocar els agents implicats en els projectes clau del Pla d'acció per presentar els avenços assolits.
 - Identificar obstacles i proposar solucions col·laboratives.

3. Memòria pública anual dels projectes duts a terme

- Elaboració d'una memòria de les fites anuals principals per presentar-la en el marc del Dia Mundial de l'Alzheimer.
- Incorporació dels resultats parcials d'avaluació dels projectes seleccionats, que s'avaluaran en profunditat.

4. Reflexió estratègica biennal

- Celebració d'una jornada de reflexió estratègica cada dos anys per valorar l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" i incorporar-hi els ajustos necessaris.

Proposta d'indicadors clau que cal considerar

A continuació s'inclou una llista provisional d'indicadors per al seguiment de les línies d'acció i dels projectes de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer", que caldrà revisar i concretar abans de la presentació de la primera memòria anual. Sempre que sigui possible, els indicadors que fan referència a persones es presentaran separats per sexe i pels principals eixos de desigualtat social a fi de permetre una anàlisi de gènere i d'equitat respecte a l'eficàcia dels programes.

LÍNIA 1. SENSIBILITZAR

SENSIBILITZAR LA CIUTADANIA I DESESTIGMATITZAR L'ALZHEIMER

Indicadors generals

1. Abast de les campanyes:

- Nombre de persones a les quals s'ha arribat amb la campanya "Barcelona conscient" (visualitzacions, assistència a esdeveniments, interaccions en xarxes socials).
- Percentatge de ciutadans/anes que declaren conèixer l'alzheimer i els seus efectes en enquestes posteriors.

2. Participació ciutadana:

- Nombre de persones participants en activitats de sensibilització (biblioteques, escoles, etc.).

3. Impacte mediàtic:

- Quantitat d'aparicions en mitjans de comunicació i mencions en xarxes socials.

4. Canvi d'actituds:

- Resultats d'enquestes d'opinió abans i després de les actuacions.

Indicadors específics per projecte

P1: Nombre de continguts publicats i cobertura de la campanya.

P2: Nombre d'assistents a les xerrades en biblioteques.

P3: Visualitzacions i *feedback* del curtmètratge.

P4: Nombre d'escoles participants i alumnat sensibilitzat.

P5: Nombre de persones sensibilitzades formades i satisfacció.

LÍNIA 2. PREVENIR

PROMOURE LA SALUT CEREBRAL, L'EMPODERAMENT COGNITIU I LA PREVENCIÓ COM A PRIORITAT DE SALUT PÚBLICA

Indicadors generals

1. Accés als programes preventius:
 - Nombre de participants en activitats d'estimulació cognitiva.
2. Factors protectors de la salut cerebral:
 - Percentatge de persones que adopten hàbits saludables (mesurat a través d'enquestes).
3. Disponibilitat de recursos:
 - Mapa d'actius completat i accessible al públic.

Indicadors específics per projecte

P6: Nombre d'accions d'estimulació cognitiva fetes i persones beneficiades.

P7: Nombre d'activitats d'estimulació a les biblioteques.

P8: Actius cartografiats.

P9: Accions específiques dutes a terme.

LÍNIA 3. ORIENTAR

MILLORAR ELS MECANISMES DE DETECCIÓ PRECOÇ I ELS PROCESSOS D'INFORMACIÓ, ORIENTACIÓ, ATENCIÓ I DERIVACIÓ

Indicadors generals

1. Informació
 - Nombre de persones que accedeixen als serveis d'orientació i informació i comparativa anual.
2. Capacitació:
 - Nombre de professionals formats en detecció precoç.
3. Millora dels serveis:
 - Nombre de persones usuàries que declaren estar satisfetes amb els serveis rebuts.

Indicadors específics per projecte

P10: Casos detectats i derivats segons el protocol. Pilot implementat.

P11: Nombre de persones capacitades.

P12: Reducció de l'aïllament social entre persones amb demència (mesurat per enquestes).

P13: Nombre de visites al web integrat.

LÍNIA 4. ACOMPANYAR

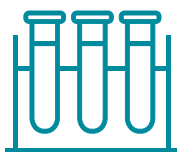
FER DE BARCELONA UNA CIUTAT REFERENT EN INCLUSIÓ I SERVEIS DE SUPORT

Indicadors generals

1. Infraestructura i accessibilitat:
 - Projectes col·laboratius impulsats.
2. Qualitat de serveis:
 - Satisfacció de les famílies amb els serveis de suport.

Indicadors específics per projecte

- P14-P15:** Nombre de zones urbanístiques i habitatges adaptats.
P16: Nombre d'equipaments inclusius habilitats.
P17: Nombre de punts.
P18: Solucions tecnològiques desenvolupades i implementades i persones usuàries.
P19: Nombre de persones beneficiades per programes laborals.
P20: Casos de maltractament abordats.
P21: Persones amb cobertura de geolocalització.

LÍNIA 5. RECERCA

FOMENTAR LA RECERCA MÈDICA I SOCIAL PER ENTENDRE I AFRONTAR AMB MÉS EFICÀCIA L'IMPACTE DE L'ALZHEIMER I FACILITAR-NE LA DIVULGACIÓ

Indicadors generals

1. Producció científica:
 - Nombre de publicacions i estudis vinculats al HUB Alzheimer.
2. Divulgació:
 - Nombre d'esdeveniments científics i divulgatius organitzats.
 - Assistència als esdeveniments.

Indicadors específics per projecte

- P23-24:** Nombre d'estudis impulsats tenint en compte els criteris establerts.
P25: Posada en marxa de la càtedra.
P26: Dades disponibles.

CRÈDITS

Relació de persones participants en l'elaboració de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer"

Grup impulsor de l'estratègia "Barcelona per l'alzheimer" - Taula Barcelona per l'Alzheimer

Imma Fernández i Pilar Aceituno	AFAB (Associació de Familiars de persones amb Alzheimer i altres demències de Barcelona)
Aurora Santín, Marina Román, Irene Pulido i Laura Grau	Alzheimer Catalunya Fundació
Isabel Rodríguez i Mercè Boada	Fundació ACE (Ace Alzheimer Center Barcelona)
Cristina Maragall, Laia Ortiz i Sandra Poudevida	Fundació Pasqual Maragall
Edurne Iturmendi i Guillem Martín	Fundació Uszheimer
Josep Maria Comorera	Tècnic de Salut del Districte de les Corts

Departaments i àrees de l'Ajuntament de Barcelona i altres organitzacions

Es presenta la relació de persones entrevistades per ordre de realització:

Anna Bröll	Departament de Ciència i Innovació
Anna Cabré	Consorci de Biblioteques de Barcelona
Blanca Català	Direcció de Serveis a les Persones i al Territori. Districte de Nou Barris.
Enrique Cano	Departament de Promoció de les Persones Grans
Gerard Lillo i Salut Gallego	Departament de Participació. Direcció de Serveis de Comunicació i Participació. Gerència d'Àrea d'Urbanisme i Habitatge
Laura Majó	Departament de Serveis de Vida Independent. Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
Ester Quintana	Direcció de Serveis d'Envel·liment - Institut Municipal de Serveis Socials
Elisabet Bàrbara	Direcció de Serveis d'Acció Comunitària
Josep M. Jansà i Catherine Pérez	Agència de Salut Pública de Barcelona
Manel Doñate	Departament de Cultura als Barris. Institut de Cultura de Barcelona
Marifé Calderón	Direcció de Patrimoni Cultural. Institut de Cultura de Barcelona
Olalla Montón i Lluís Espinosa	Consorci Sanitari de Barcelona
Carlos Echevarría	Direcció de Serveis de Planificació Estratègica
Davide Malmusi i Assumpta Soler	Direcció de Serveis de Salut i Cures

Direcció:

Direcció de Serveis de Salut i Cures de l'Ajuntament de Barcelona

Coordinació Institucional:

Regidoria de Salut, Persones amb Discapacitat i Estratègia contra la Soledat de l'Ajuntament de Barcelona

Coordinació Tècnica:

Direcció de Serveis de Salut i Cures de l'Ajuntament de Barcelona
MOMENTUM LAB

Taula Barcelona per l'Alzheimer:

AFAB (Associació de Familiars de persones amb Alzheimer i altres demències de Barcelona)
Alzheimer Catalunya Fundació
Fundació ACE
Fundació Pasqual Maragall
Fundació Uszheimer
Direcció de Serveis de Salut i Cures de l'Ajuntament de Barcelona
Districte de les Corts

Coordinació de l'edició:

Departament de Comunicació de l'Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat